

Børns socio-emotionelle tilstand under genåbningen af skoler efter COVID-19- nedlukningen

Data rapport - dansk

Ane Qvortrup

Thomas Enemark Lundtofte

Rune Lomholt

Vibeke Christensen

Anni Nielsen

August 2020

Indhold

Baggrund og data	2
Sammenfatning.....	4
Del 1: Regler og restriktioner	9
Del 2: Betingelser for playful learning efter genåbningen	13
Del 3: Læring gennem leg efter genåbningen.....	23
Part 4: Oplevelser af playful learning efter genåbningen	43
Del 5: Elevernes socio-emotionelle oplevelser	47
Part 6: Lærer-strategier og -ressourcer	57
Referencer	61

Baggrund og data

Risikoen for spredning af Corona i løbet af foråret og sommeren 2020 satte skoler og dagtilbud, lærere, pædagoger og børn, under pres. I begyndelsen af marts 2020 blev alle forældre beordret til at holde deres børn hjemme, og kort herefter (19. marts 2020) blev 'Ny lov og bekendtgørelse om nødundervisning' (BEK nr. 242 af 19/03/2020) vedtaget. I en første fase måtte alle skole- og dagtilbudsaktiviteter udføres væk fra vante lokaler med børnenes individuelle hjem som ramme. I en anden fase gennemgik skoler og dagtilbud en kontrolleret genåbning, og børnene kom tilbage i skole og dagtilbud, men i nye omgivelser, der opfyldte en række kriterier med hensyn til fysiske og sociale begrænsninger i overensstemmelse med nødvendige sundheds- og hygiejneforanstaltninger. Disse omstændigheder tvang lærere og pædagoger til at være kreative, f.eks. ved i højere grad at etablere udendørs læringsmiljøer med mindre grupper af børn samt kombinere fysiske læringsaktiviteter med computer-understøttede læringsaktiviteter.

Den to-fasede transformation af skoler og dagtilbud har forstyrret vores traditionelle måde at organisere skole og dagtilbud på og har også påvirket lærer-, pædagog- og elevroller. Samtidig har den påvirket børnenes socio-emotionelle tilstand, forstået som både deres mentale og sociale trivsel samt deres tro på egne evner og deres oplevelse af at mestre undervisningen. Således viste en undersøgelse af forældres og folkeskoleelevers oplevelser under nedlukningen (Qvortrup m.fl. 2020), der blev gennemført i midten af den første fase, at forældre og elever på den ene side følte sig godt taget af. På den anden side var eleverne meget udfordrede på deres trivsel, mentale sundhed og tro på egne evner. Disse udfordringer så ud til at være relateret til en række forhold som frygt for sygdommen, stress fra nedlukningen, fagligt stress og en manglende oplevelse af at mestre situationen. Samtidig indikerede forskelle på tværs af de deltagende kommuner og skoler, at det havde en betydning, hvilke strategier der blev sat i værk for at sikre trygge og aktiverende læringsmiljøer.

For at tilvejebringe empirisk viden om situationen efter genåbningen og betydningen af forskellige strategier og samtidig tilvejebringe et solidt vidensgrundlag for at tackle de udfordringer, situationen bragte med sig, gennemførte professor Ane Qvortrup, adjunkt Thomas Enemark Lundtofte, lektor Vibeke Christensen, videnskabelig assistent Rune Lomholt og videnskabelig assistent Anni Nielsen, alle fra Syddansk Universitet, en undersøgelse i juni og juli 2020. Undersøgelsen var støttet af LEGO foundation.

Formålet med undersøgelsen var at skabe viden om situationen, hvor elever og børn mødte nye læringsmiljøer under den kontrollerede genåbning (fase 2), og at blive kloge på, hvordan forskellige forhold i børnenes læringsmiljøer påvirkede deres socio-emotionelle oplevelser. Desuden var det hensigten at kortlægge de strategier og ressourcer, der blev anvendt af skoler, dagtilbud, lærere og pædagoger i forbindelse med genåbningen, for få viden om betydningen af forskellige strategier og ressourcer.

Undersøgelsesspørgsmålene var:

- 1) Hvad kendetegner børnenes socio-emotionelle oplevelser under genåbningen til nye læringsmiljøer, efter de har været udfordret under nedlukningen og den sociale isolering?
- 2) Hvad kendetegner læringsmiljøerne i lyset af de nye betingelser for at organisere læring, og hvordan påvirker disse miljøer elevernes oplevelser, positivt eller negativt?
- 3) Hvilke strategier og ressourcer har understøttet lærernes og pædagogernes gentænkning af læringsmiljøerne i forbindelse med den kontrollerede genåbning af skoler og dagtilbud?

Metodisk var projektet et mixed method-studie med:

- 1) Interviews med 2 skoleledere og 2 dagtilbudsledere samt 2-3 lærere og pædagoger i hver af 4 kommuner: Jammerbugt, Tønder, Odense og Gladsaxe.
- 2) Survey til lærere og pædagoger i 4 kommuner: Jammerbugt, Tønder, Odense og Gladsaxe
- 3) Survey til børn fra 3. til 9. klasse af skoler i 3 kommuner: Jammerbugt, Tønder og Odense.
- 4) Observationer i 1. klasse i skoler og dagtilbud (to dage hvert sted) og i 3 kommuner: Jammerbugt, Odense og Gladsaxe.

På grund af stort tidspres var udvælgelsen af kommuner, skoler og fagtilbud baseret på, hvem der kunne deltage. Samtidig var det et vigtigt kriterium, at den samlede gruppe af kommuner, skoler og dagtilbud skulle repræsentere en variation med hensyn til størrelse, geografi og demografi.

I begyndelsen af juni 2020 blev der gennemført interviews, og spørgeskemaer blev udviklet og pilottestet. Spørgeskemaerne blev distribueret til alle skoler og dagtilbud mandag den 22. juni, og der blev udsendt en påmindelse onsdag den 24. juni. Elevers mulighed for at besvare skemaet blev lukket fredag den 26. juni, og for lærere og pædagoger i skoler og dagtilbud blev muligheden for besvarelse lukket onsdag den 1. juli.

Denne rapport præsenterer resultaterne fra skole-surveysene. Den baserer sig på svar fra 174 lærere fra i alt 9 skoler og 1232 elever også fra 9 skoler. Senere analyser vil belyse mere komplekse forhold og sammenhænge. Alt i alt giver dette et solidt grundlag for at forstå situationen fra et elev- og lærerperspektiv.

Syddansk Universitet er ansvarlig for al databehandling. Med hensyn til opbevaring og håndtering af data er der indgået aftaler med universitetets juridiske afdeling, der sikrer informanternes anonymitet og integritet. Af hensyn til deltagernes privatliv deles resultater fra enheder med mindre end 10 svar ikke.

Vores primære målgruppe er børn, lærere og ledere i de deltagende skoler. Denne rapport og andre publikationer skal ses som en måde at takke deltagerne for, at de har taget sig tid til at deltage i interviews, distribuere og besvare surveys samt give adgang til indsamling af observationsdata.

Vores sekundære målgruppe er hele sektoren og alle skoleinteressenter, der får et solidt billede af situationen. Sektoren fortjener den bedste og mest robuste feedback på deres håndtering af den enorme opgave, de har påtaget sig i de to faser af lukning og genåbning.

På vegne af projektgruppen på Syddansk Universitet,

Professor og projektleder,
Ane Qvortrup

Sammenfatning

Samlet set tegner undersøgelsen et billede af, at alle skolerne har indført en række regler og restriktioner for at mindske risikoen for spredning af Corona-virus, og at både elever og lærere har forholdt sig til og håndteret dem på fin vis. Samtidig tegner undersøgelsen i høj grad et billede af, at de nye regler og restriktioner har haft en betydning for dagligdagen i skolen, ligesom de har været med til at forskyde vægtningen af forskellige undervisningsmæssige aktiviteter. Disse forskydninger opfattes i høj grad som positive af både lærere og elever, og langt de fleste elever trives med hverdagen efter genåbningen.

Går vi mere detaljeret til de regler og restriktioner, der er indført, er det klart, at så godt som alle skoler har haft regler om ekstra håndhygiejne, ligesom skolernes inde- og udeområder har været inddelt i zoner, og forældrene ikke har haft adgang til skolen. Langt de fleste elever har uden problemer håndteret de nye regler og restriktioner. Ifølge næsten 95% af lærerne har eleverne uden problemer holdt sig til de tilladte zoner/områder, og 66% svarer også i lav grad eller slet ikke til, at eleverne har haft svært ved at overholde de nye hygiejneregler, mens 34% svarer det modsatte: at det i nogen eller høj grad har været svært for eleverne. Dette genfindes hos eleverne, hvor også lidt over en tredjedel (38%) angiver, at det i nogen eller høj grad har været svært at overholde de nye regler og restriktioner, og en tilsvarende gruppe af elever oplever, at de bruger meget tid på at tænke over, hvad de må og ikke må. Måske skyldes det meget positive billede af håndteringen af de nye regler og restriktioner, at langt de fleste elever, både ifølge lærere og elever, forstår, hvorfor de nye regler og restriktioner er vigtige.

Når det kommer til betingelserne for læringsmiljøet og for det, vi kalder 'playful learning', dvs. læring der inddrager eleverne aktivt og er engagerende og virker meningsfuldt for eleverne, så angiver $\frac{3}{4}$ af lærerne, at der har været mere personale end normalt, og at elevernes dage har været kortere, ligesom dagene ikke har været fagopdelte, som vi kender det fra traditionelle skoledage. Ifølge langt de fleste lærere har dette haft positiv betydning for de pædagogiske muligheder. 98% anfører, at de ekstra ressourcer har haft positiv betydning, mens 96% mener, at de kortere skoledage har påvirket elevernes overskud positivt, og 92% mener, at også ændringerne i skoledagene har været positive for eleverne. Med hensyn til de fysiske forhold er det klart, at langt de fleste har brugt det almindelige klasselokale så meget som normalt. De har været mere udendørs og har også været på flere ture udenfor skolen. Erfaringerne fra nedlukningen har en tredjedel bragt videre til fase 2. Således svarer 29%, at undervisningen oftere foregår online end normalt. Omvendt svarer 38%, at computere, cromebooks og tablets bruges mindre end normalt. Det ser samtidig ud til, at mange af eleverne har været inddelt i mindre grupper og også har arbejdet mere individuelt end normalt. I begge tilfælde angiver 75% af lærerne, at det er tilfældet.

26% af eleverne oplever, at fællesskabet i klassen er bedre end normalt, mens 10% oplever, at det er dårligere. Også flere elever synes, at kontakten til venner og lærere er blevet bedre. Ifølge 22% gælder det for kontakten til venner, mens 13% omvendt angiver, at den er blevet dårligere. Ift. kontakten til lærerne er det 14% af eleverne, der mener, den er blevet bedre, mens den ifølge 10% er blevet dårligere. Endnu flere lærere end elever oplever en positiv indvirkning på elevernes venskaber og fællesskaber. Samtidig mener størstedelen, at de nye rammer har påvirket både lærerens fornemmelse for klassen som helhed og for den enkelte elev i en positiv eller meget positiv retning. Et tilsvarende billede ses på spørgsmålet om, i hvilken retning de nye rammer har påvirket muligheden for at støtte den enkelte elevs både faglige og sociale udvikling. Det skal nævnes, at mellem 6% og 10% af lærerne omvendt mener, at rammerne har påvirket fornemmelsen for klassen som helhed og for den enkelte elev samt deres mulighed for at støtte elevernes faglige og sociale udvikling i en negativ retning.

Rapportens del 3 dykker nærmere ned i de aktiviteter, der har fyldt under den kontrollerede genåbning af skolerne. Her bliver det klart, at mange elever oplever, at cooperative og collaborative læring har fyldt mere end normalt. 35,5% angiver enten lidt eller meget mere til udsagnet "Vi arbejder fælles i klassen sammen med læreren", når de bliver bedt om at vurdere, om aktiviteten sammenlignet med undervisningen før Covid-19 fylder mere eller mindre. 17,5% angiver, at den har fyldt mindre. Når det kommer til udsagnet "Vi arbejder i grupper", angiver 36,7% lidt eller meget mere, mens 26,6% angiver, at den har fyldt mindre, mens 30,5% angiver lidt eller meget mere til udsagnet "Vi samarbejder ved at bruge computeren" og 19,1% lidt eller meget mindre. Færre lærere mener, at aktiviteter knyttet til cooperative og collaborative læring har fyldt mere. 23% af lærere mener, at aktiviteten "Eleverne diskuterer et fagligt emne på klassen eller i gruppen" har fyldt lidt eller meget mere, mens 21,2% vurderer, at den har fyldt lidt eller meget mindre. Når det kommer til aktiviteten "Eleverne løser faglige opgaver i grupper", vurderer 21,9%, at den har fyldt lidt eller meget mere, mens 36,4% mener det omvendte, altså at den har fyldt lidt eller meget mindre. 27,8% vurderer, at aktiviteten har fyldt lidt eller meget mere, mens 20,6% mener, den har fyldt lidt eller meget mindre.

På tværs af de forskellige aktiviteter, som i rapporten knyttes til praktisk/projekt-baseret læring, er der variation i elevernes vurdering af, om de har fyldt mere eller mindre, men dog en overvægt til, at de har fyldt mindre. 19% vurderer, at "Vi skaber forskellige produkter eller ting (figurer, tegninger, eller noget der kan udstilles, vises frem eller leges med)" har fyldt lidt eller meget mere, mens 27,1% angiver, at denne aktivitet har fyldt lidt eller meget mindre. Ved aktiviteten "Vi laver praktiske øvelser (fx eksperiment, bevægelse, aktiviteter)" angiver 49,3%, at den har fyldt lidt eller meget mere, mens 18,2% angiver lidt eller meget mindre. 21,6% vurderer, at aktiviteten "Vi arbejder med projekter" har fyldt lidt eller meget mere, mens 25,7% vurderer, at den har fyldt lidt eller meget mindre. Under denne type hælder lærerne til gengæld til, at aktiviteterne har fyldt mere. 29,2% angiver lidt eller meget mere til udsagnet "Eleverne laver produkter (fx figurer, tegninger, billeder, håndværk, video)", mens 26,2% angiver lidt eller meget mindre. Ved "Eleverne laver praktiske øvelser (fx eksperiment, bevægelse, osv.)" angiver 54,9%, at den har fyldt lidt eller meget mere, mens 14% angiver, at den har fyldt lidt eller meget mindre. 33,5% angiver, at "Eleverne arbejder selvstændigt med faglige projekter" har fyldt lidt eller meget mere, mens 13,4% angiver, at denne aktivitet har fyldt lidt eller meget mindre.

Som en gruppe af aktivitetsformer undersøger rapporten aktiviteter relateret til guidet opdagelse, og her er lærere og elever enige om, at aktiviteterne har fyldt mere end inden Corona-situationen. 23,2% af eleverne svarer, at aktiviteten "Læreren bruger eksempler, så vi bedre forstår det, vi skal lære" har fyldt lidt eller meget mere, mens 8,5% angiver, at den har fyldt lidt eller meget mindre. Ved aktiviteten "Læreren viser os, hvordan det, vi skal lære, hænger sammen med noget, vi har lært tidligere" svarer 19,1%, at den har fyldt lidt eller meget mere, mens 10,9% angiver, at den har fyldt lidt eller meget mindre. Aktiviteten "Læreren viser mig, hvordan det, vi lærer, kan bruges i min hverdag" har ifølge 16,6% af eleverne fyldt lidt eller meget mere, mens den ifølge 12,9% har fyldt lidt eller meget mindre. Ved lærerne fordeler svarerne ved aktiviteten "Jeg bruger eksempler/cases til at hjælpe eleverne med at forstå det, de skal lære" sig sådan, at 11,1% angiver, at den har fyldt lidt eller meget mere, mens 6,2% angiver, at den har fyldt lidt eller meget mindre. Ved aktiviteten "Jeg viser eleverne, hvordan det, de skal lære, hænger sammen med noget, de har lært tidligere" fordeler svarerne sig på den måde, at 11,8% mener, den har fyldt lidt eller meget mere, mens 6,8% mener, den har fyldt lidt eller meget mindre. 13,1% mener, at "Jeg viser eleverne, hvordan et fagligt emne relaterer sig til deres hverdag" har fundet sted lidt eller meget mere, mens 5,6% angiver, at denne aktivitet har fyldt lidt eller meget mindre.

Næste gruppe af aktiviteter, vi undersøger, falder under overskriften undersøgelsesorienteret undervisning. Første udsagn til eleverne er "Læreren giver os en opgave, hvor vi selv skal undersøge et emne. Her angiver 22,7%, at aktiviteten har fyldt lidt eller meget mere, mens 18% angiver, at den har fyldt lidt eller meget mindre. Et tilsvarende billede ses ved aktiviteten "Vi skal selv søge efter informationer om et emne (fx online eller i bøger, på biblioteket), hvor 23,2% angiver, at den har fyldt

lidt eller meget mere, mens 18,8% angiver, at den har fyldt lidt eller meget mindre. Ifølge 24,2% har sidste aktivitet i denne gruppe, "Vi er blevet stillet en opgave, som vi selv skal finde løsninger på" fyldt lidt eller meget mere, mens 15% angiver, at den har fyldt lidt eller meget mindre. Lærerne vurderer også, at den undersøgelsesorienterede undervisning har fyldt mere under genåbningen end normalt. Til første udsagn, "Eleverne laver opgaver, hvor de selv skal undersøge et emne", svarer 26,1%, at denne aktivitet har fyldt lidt eller meget mere, mens 14,3 angiver, at den har fyldt lidt eller meget mindre. Aktiviteten "Eleverne søger selvstændigt efter informationer om et fagligt emne (fx online, i bøger, på biblioteket eller lignende)" har fyldt lidt eller meget mere ifølge 19,2% af lærerne, mens den har fyldt lidt eller meget mindre ifølge 20,5%. Den sidste aktivitet i denne gruppe afom undersøgelsesorienteret undervisning, "Eleverne får en opgave, som de selv skal finde strategier til at løse" har fyldt lidt eller meget mere ifølge 17,4% af lærerne, mens den har fyldt lidt eller meget mindre ifølge 13,6%.

Den femte gruppe af aktiviteter, som vi undersøger tilstedeværelsen af, er problembaseret læring, og ligesom ved de øvrige er der tre udsagn, som eleverne og lærerne skal forholde sig til. Elevernes første udsagn er "Vi bliver stillet overfor problemer, vi selv skal løse ved hjælp af det, vi har lært". Her svarer 18,5%, at aktiviteten har fyldt lidt eller meget mere, mens 13,1% svarer, at den har fyldt lidt eller meget mindre. 16,6% af eleverne vurderer, at aktiviteten "Læreren viser os, hvordan det vi har lært, kan bruges uden for skolen" har fyldt lidt eller meget mere, mens 14% vurderer, at den har fyldt lidt eller meget mindre, og 18,1% af eleverne angiver, at aktiviteten "Vi arbejder med udgangspunkt i eksempler, jeg kan forstå" har fyldt lidt eller meget mere, mens 8,4% angiver det modsatte, altså at den har fyldt lidt eller meget mindre. Ved lærerne er der også en overvægt, der vurderer, at problembaseret læring har fyldt mere end normalt. 14,5% af lærerne angiver, at aktiviteten "Eleverne bliver stillet overfor et problem, de selv skal løse ved hjælp af faglig viden" har fyldt lidt eller meget mere, mens 13,2% angiver, at den har fyldt lidt eller meget mindre. Når det kommer til aktiviteten "Jeg illustrerer for eleverne, hvordan faglig viden kan bruges udenfor skolen" svarer 11,9%, at det har fyldt lidt eller meget mere, mens 9,4% omvendt angiver, at det har fyldt lidt eller meget mindre. 13,8% angiver, at aktiviteten "Eleverne arbejder med udgangspunkt i konkrete eksempler" har fyldt lidt eller meget mere, mens 5% angiver, at den har fyldt lidt eller meget mere.

Den sidste gruppe af aktiviteter, vi undersøger, er det, vi kalder spil-baseret læring, hvor aktiviteter er tydeligt koblet til en eller anden form for leg eller konkurrence. Dette vurderes af en stor gruppe af både elever og lærere at have fyldt mere under genåbningen end normalt. Det første elevudsagn i denne gruppe er "Vi laver lege som en del af undervisningen". Her angiver 44,2%, at aktiviteten har fyldt lidt eller meget mere, mens 15,2% mener, den har fyldt lidt eller meget mindre. Aktiviteten "Vi skal i klassen konkurrere om at løse opgaver" har ifølge 23,6% af eleverne fyldt lidt eller meget mere, mens den ifølge 15,6% har fyldt lidt eller meget mindre. Sidst, men ikke mindst, har aktiviteten "Vi bruger computerprogrammer, hvor vi skal have flest mulige rigtige svar" fyldt lidt eller meget mere ifølge 24,7% af eleverne, mens den har fyldt lidt eller meget mindre ifølge 16,4% af eleverne. Billedet fra lærerne ligner i høj grad det billede, vi så hos eleverne. Ved udsagnet "Jeg bruger lege som en del af undervisningen" angiver 47,5% af lærerne, at den har fyldt lidt eller meget mere, mens 7% angiver det modsatte. 26,6% af lærerne vurderer, at "Klassen konkurrerer om at løse opgaver" har fyldt lidt eller meget mere, mens 3,8% angiver, at aktiviteten har fyldt lidt eller meget mindre. Og afsluttende rapportens del 3 viser vi lærernes vurdering af forekomsten af aktiviteten "Eleverne arbejder med computerprogrammer, hvor de skal have flest mulige rigtige besvarelser". Dette har ifølge 14,6% af lærerne fyldt lidt eller meget mere, mens det ifølge 10,8% har fyldt lidt eller meget mindre.

Rapportens del 4 kigger på elevernes og lærernes opfattelse af den betydning, de ændrede rammer og de anderledes undervisningsformer har haft. Blandt eleverne er der meget stor enighed om, at Corona-situationen har ændret både miljøet på skolen og undervisningen. 80,2% af eleverne angiver, at førstnævnte er tilfældet, mens 19,8% er uenige heri. Ved sidstnævnte, altså at situationen har ændret undervisningen, er 89,2% enige og kun 10,8% er uenige her. Lærerne mener enten i høj grad eller i nogen grad, at undervisningen har støttet både elevernes faglige udvikling og deres sociale udvikling. Samtidig mener langt størstedelen også, at den i enten nogen eller høj grad har understøttet elevernes

begejstring ved at modtage undervisning. Også understøttelsen af elevernes sociale involvering og samspil, muligheden for at være eksperimenterende, muligheden for at gøre aktiviteterne meningsfulde for eleverne og muligheden for at holde børnene i flow ift. deres fokus og engagement vurderes positivt. Når det kommer til lærernes vurdering af muligheden for at understøtte forskellige typer af elever, henholdsvis fagligt svage og fagligt stærke eleverne, er det også et meget positivt billede, undersøgelsen tegner. Ved begge grupper vurderer 9,5% af lærerne, at undervisningen i lav grad har understøttet de to grupper, mens de resterende svarer, at undervisningen i en nogen grad eller høj grad har understøttet disse grupper af elever.

I del 5 behandler vi elevernes socio-emotionelle oplevelser, dvs. deres trivsel og glæde ved at gå i skole, men også deres tro på egne evner og oplevelse af at mestre den form for undervisning, som de har mødt efter genåbningen af skolerne. Samtidig behandler vi lærernes situationen og den måde, situationen har påvirket deres velvære. Det skal være klart, at resultaterne fra denne del, ligesom det gør sig gældende for flere af de andre, tegner et øjebliksbillede af situationen under genåbningen. Vi sammenholder ikke resultaterne med oplevelser i skolen under normale omstændigheder og kan således ikke sige, om situationen er forværret eller forbedret.

Når det kommer til elevernes trivsel, viser undersøgelsen, at langt de fleste elever føler sig glade noget af tiden eller næsten hele tiden. Kun 8% siger det modsatte. Det er også langt den største del af eleverne, der angiver, at de sjældent eller aldrig føler sig bange eller triste, men det er selvfølgelig vigtigt at være opmærksomme på de 11% og 17,6%, der siger, at de føler sig henholdsvis bange og triste noget af tiden eller hele tiden/næsten hele tiden.

En gruppe af spørgsmål under denne del spørger til elevernes oplevelse af at passe ind i skolen og af at blive hørt og forstået. Når det kommer til at passe ind, er det 84,7%, der angiver at have det sådan. 15,3% siger at de har den følelse kun lidt af tiden eller aldrig/næsten aldrig, mens oplevelse af at blive hørt og forstået findes hos 80,1% henholdsvis 79,9% noget af tiden eller hele tiden/næsten hele tiden. Igen er det vigtigt at være opmærksom på den femtedel af eleverne, der siger det modsatte. 76% oplever, at det, de laver i skolen, giver mening for dem, og også ca. halvdelen oplever, at det giver dem lyst til at lære mere. Der er dog næsten en tredjedel, 29,5% der svarer enig eller helt enig til spørgsmålet om, om hele perioden med Corona, har gjort dem mindre glade for at gå i skole.

En stor del af eleverne har god tro på egne evner. Således angiver 87,2%, at de synes, de klarer sig godt i skolen, og også 88,1% angiver, at de forstår det meste af det, de lærer i skolen. Når det kommer til at deltage i den form for undervisning, de har mødt under genåbningen, så er det ca. 4/5 af eleverne, der oplever, undervisningen passer godt til dem, og at det har været nemt at følge med i undervisningen. En femtedel mener det modsatte. Direkte adspurgt, om det har været sværere at deltage i undervisningen end normalt, angiver en fjerdedel, 25,1%, at de er enige eller helt enige i, at det har været sværere.

Når det kommer til lærerne, gør undersøgelsen det klart, at de har skullet håndtere de nye rammer og undervisningsformer, samtidig med at en stor del har været nervøse eller ligefrem ængstelige for COVID-19 udbruddet. Det er 43,1% enige eller helt enige i, at de har været. Samtidig oplever tæt på halvdelen (44,3%), at det har været vanskeligt at prioritere ansvarsområder. Langt de fleste er dog positive, når det kommer til deres oplevelse af undervisningen. 88,6% af lærerne angiver, at undervisningen under nedlukningen i høj eller nogen grad har understøttet glæden ved at undervise, mens 67,7% vurderer, at det har i høj eller nogen grad har understøttet samarbejdet med kolleger. Der er 11,4%, der slet ikke eller i lav grad synes, det har understøttet glæden ved at undervise, og 32,3% mener ikke eller i lav grad, at det har understøttet samarbejde med kolleger. Mere end 4/5 dele angiver, at undervisningen har understøttet deres faglige stolthed. Til dette svarer kun 5,7% slet ikke, mens 13,3% svarer i lav grad.

I den sidste del af rapporten, del 6, præsenterer vi den del af undersøgelsen, der retter sig mod de strategier og ressourcer, lærerne har gjort brug af i forbindelse med omlægningen af undervisningen

under genåbningen. De bliver bedt om at vurdere, i hvilken grad deres mulighed for at gennemføre de seneste 14 dages arbejde været betinget en række faktorer. Den faktor, der træder stærkest frem, er 'sparring eller samarbejde med kolleger på skolen', som vælges af 77,2% af lærerne, efterfulgt af 'mindre fagligt pres (grundet aflysning af møder, timeomlægning, osv.)' (76,56%) og 'stor velvillighed og ekstraordinært engagement fra eleverne' (69%). Der er også en stor del (65,8% henholdsvis 63,3%), der har anvendt artikler, bøger eller materiale på nettet og har fundet inspiration fra faglige grupper på sociale medier. Bedre lærerdækning fremhæves af 62,6% og mere forberedelsestid af 61,4%. Lidt under halvdelen (44,9%) fremhæver også, at muligheden for at gennemføre undervisning har været betinget af sparring med en leder på skolen.

Del 1: Regler og restriktioner

En del af undersøgelsens spørgsmål undersøger regler og restriktioner i skoler og børnehaver efter genåbningen og hvordan disse er blevet håndteret og oplevet af børn og lærere.

Det første spørgsmål til lærere og børn drejer sig om forekomsten af nye regler og restriktioner efter genåbningen. Spørgsmålet til lærere er specificeret i forhold til forskellige typer af regler og restriktioner, mens børnene blot forholder sig til regler og restriktioner som en kategori. Begge respondentgrupper besvarer spørgsmålene om forekomst af regler og restriktioner ud fra en dikotomisk skala med mulighederne ”ja” og ”nej”.

Lærernes besvarelser viser, at skolerne har haft regler med hensyn til håndhygiejne (tabel 1). I hovedparten af skolerne var forældrene forment adgang til skolens lokaler (95,5%, jf. tabel 2). En anden hyppigt forekommende model er opdelingen af inde- og udemiljøer i zoner (95,5%, jf. tabel 3).

	Respondenter	Procent
Ja	178	99,4%
Nej	1	0,6%
I alt	179	####

Tabel 1: Lærernes svar på spørgsmålet "Der har været regler om ekstra håndhygiejne (ekstra håndvask, brug af håndsprit, etc.)"

	Respondenter	Procent
Ja	8	4,5%
Nej	171	95,5%
I alt	179	####

Tabel 2: Lærernes svar på spørgsmålet "Forældrene har haft adgang til skolen"

	Respondenter	Procent
Ja	171	95,5%
Nej	8	4,5%
I alt	179	####

Tabel 3: Lærernes svar på spørgsmålet "Inde- og/eller udeområderne har været inddelt i zoner"

Børnene besvarer spørgsmålet "Har der været mange nye regler om ekstra hygiejne (for eksempel håndvask og brug af håndsprit) og zone-inddeling på skolen, efter den er åbnet igen?". I tråd med lærernes beskrivelser af forekomsten af nye regler og restriktioner har majoriteten af elever indikeret, at der har været mange nye regler. Fordelingen af børnenes svar ses i tabel 4:

	Respondenter	Procent
Ja	1186	96,3%
Nej	46	3,7%
I alt	1232	####

Tabel 4: Elevernes svar på spørgsmålet: "Har der været mange nye regler om ekstra hygiejne (for eksempel håndvask og brug af håndsprit) og zone-inddeling på skolen, efter den er åbnet igen?"

Efter spørgsmålene om forekomsten af nye regler og restriktioner blev elever og lærere spurgt om hvorvidt de mente disse nye regler og restriktioner påvirker elevernes dagligdag og deres mentale ressourcer. Dette blev besvaret ved hjælp af tilkendegivelse af enighed med en række udsagn på en firepunktsskala bestående af "I høj grad", "I nogen grad", "I lav grad" og "Slet ikke".

Lærernes besvarelser ses i tabel 5-7, hvor de forholder sig til følgende udsagn: "Eleverne har haft svært ved at overholde de nye hygiejneregler" (tabel 5), "Eleverne har uden problemer holdt sig til de tilladte zoner/områder" (tabel 6) og "Eleverne forstår, hvorfor de nye regler og restriktioner er nødvendige" (tabel 7). Antallet af respondenter i hver tabel korresponderer ikke fuldt ud med det samlede antal lærerrespondenter, da de kun er blevet stillet spørgsmålene såfremt de tidligere har indikeret, at den pågældende regel eller restriktion var blevet introduceret på skolen.

	Respondenter	Procent
I høj grad	8	4,5%
I nogen grad	52	29,2%
I lav grad	79	44,4%
Slet ikke	39	21,9%
I alt	178	####

Tabel 5: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne har haft svært ved at overholde de nye hygiejneregler"

	Respondenter	Procent
I høj grad	95	55,6%
I nogen grad	66	38,6%
I lav grad	8	4,7%
Slet ikke	2	1,2%
I alt	171	####

Tabel 6: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne har uden problemer holdt sig til de tilladte zoner/områder"

	Respondenter	Procent
I høj grad	99	55,3%
I nogen grad	74	41,3%
I lav grad	5	2,8%
Slet ikke	1	0,6%
I alt	179	####

Tabel 7: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne forstår, hvorfor de nye regler og restriktioner er nødvendige"

Som det ses i tabel 5-7 har de fleste elever, ifølge lærerne, i nogen eller høj grad været i stand til at håndtere de nye regler og restriktioner. 21,9% har valgt "slet ikke" og 44,4% "i lav grad" som svar på udsagnet om hvorvidt deres elever har haft problemer med at leve op til de nye hygiejneregler. Dog er der næsten 30% som har valgt "i nogen grad" og 4,5% der har valgt "i høj grad".

Det har tilsyneladende været nemmere for eleverne at respektere zoneinddelingerne af inde- og udemiljøerne. 55,6% af lærerne har valgt "i høj grad" og 38,6% "i nogen grad", mens blot 4,7% og 1,2% har valgt "i lav grad" og "slet ikke" som svar på udsagnet "Eleverne har uden problemer holdt sig til de tilladte zoner/områder".

Endnu mere væsentligt er det måske, at eleverne, ifølge lærerne, forstår hvorfor de nye regler og restriktioner er nødvendige. Her svarer henholdsvis 55,3% og 41,3% "i høj grad" og "i nogen grad". Kun ganske få lærere har svaret "i lav grad" og "slet ikke".

Lærernes feedback vedrørende elevernes forståelse af regler og restriktioner, bekræftes når vi kigger på elevernes besvarelser. Her svarer størstedelen af eleverne (60,8% og 29,6%) enten med "I høj grad" eller "i nogen grad" på udsagnet "Jeg forstår, hvorfor det er vigtigt med de nye regler" (jf. tabel 10). Dog viser der sig variationer når vi spørger til elevernes oplevelse af hvordan det har været at leve op til reglerne og restriktionerne. Som det ses i tabel 8, er besvarelserne fordelt som følger: 26,4% svarer "slet ikke", 35,2% "i lav grad", 32,9% "i nogen grad" og 5,5% "i høj grad" på udsagnet "Jeg synes, det er svært at overholde de nye regler". En lignende distribution ses i relation til udsagnet "Jeg bruger meget tid på at tænke over, hvad jeg må/ikke må i skolen" (jf. tabel 9). Her er besvarelserne distribueret således at 24,3% har svaret "slet ikke" og 39,0% har svaret "i lav grad", mens 29,4% har svaret "i nogen grad" og 7,3% "i høj grad".

	Respondenter	Procent
I høj grad	65	5,5%
I nogen grad	390	32,9%
I lav grad	418	35,2%
Slet ikke	313	26,4%
I alt	1186	####

Tabel 8: Elevernes svar på spørgsmålet: "Jeg synes, det er svært at overholde de nye regler"

	Respondenter	Procent
I høj grad	87	7,3%
I nogen grad	349	29,4%
I lav grad	462	39,0%
Slet ikke	288	24,3%
I alt	1186	####

Tabel 9: Elevernes svar på spørgsmålet: "Jeg bruger meget tid på at tænke over, hvad jeg må/ikke må i skolen"

	Respondenter	Procent
I høj grad	721	60,8%
I nogen grad	351	29,6%
I lav grad	76	6,4%
Slet ikke	38	3,2%
I alt	1186	####

Tabel 10: Elevernes svar på spørgsmålet: "Jeg forstår, hvorfor det er vigtigt med de nye regler"

Del 2: Betingelser for playful learning efter genåbningen

Et kernebegreb i dette projekt er læringsmiljøer for *playful learning*. For at et læringsmiljø kan karakteriseres som et læringsmiljø for *playful learning*, skal eleverne opleve aspekter af noget lystfuldt, meningsfuldt, aktivt engagerende, iterativt, og socialt interaktivt (Parker & Thomsen 2019). Vi vender tilbage til disse fem karakteristika senere i del 4, hvor vi tager fat i elevernes oplevelser af *playful learning* efter genåbningen. I denne del kigger vi på de rammer, der har været i skolerne under genåbningen, og vi kigger på, hvorvidt de synes at kunne udgøre rammer for et *playful learning* miljø. Når vi taler om rammer, refererer vi til de måder, hvorpå skoledagen er blevet organiseret såvel som forskellige fysiske og sociale faktorer. Vores antagelse er, at en central forudsætning for *playful learning* er, at børn har agens, og at de indgår i relationer med voksne (f.eks. lærere) der bekræfter dem i deres evner (Daniels & Shumow 2003). Vi kigger således på den ene side på, hvordan balancen i agens er mellem barn og voksen, og på den anden side på, om læreren er støttende snarere end anvisende over for barnet (Zosh, Hopkins, Hensen, Liu, Neale, Hirsh-Pasek, Solis & Whitebread 2017). Desuden er det relevant at vurdere, hvilke muligheder eleverne har mødt i forhold til at tænke og handle selv. Tidligere, i del 1, vurderede vi reglerne og restriktionerne, og hvordan de påvirkede eleverne. Her blev det tydeligt, at en gruppe af børnene fandt det vanskeligt at håndtere reglerne og restriktionerne, og at en gruppe oplevede at bruge meget tid på at spekulere over, hvad der var tilladt, og hvad der ikke var tilladt. Dette tyder på, at de pågældende elever har færre mentale ressourcer til rådighed for selvstændig tænkning og handlen.

I det følgende vil vi koncentrere os om, hvordan skoledagen er blevet organiseret, samt de fysiske og sociale omstændigheder. To dimensioner har været styrende for vores fokus: sociale netværk/relationer og flow i aktiviteter. Således har vi været interesserede i, hvordan omstændighederne etablerede og understøttede gode rammer for sociale netværk og relationer samt flow i aktiviteter (Sinclair 2004; Cheng, Reunamo, Cooper, Liu & Wang 2015).

Først og fremmest spurgte vi til antallet af voksne (lærere og pædagoger) under genåbningen, hvilket antages at have haft en signifikant indvirkning på de læringsmæssige og pædagogiske muligheder. På en dikotomisk ja/nej-skala blev lærere og pædagoger bedt om at vurdere udsagnet ”Der har været indsat mere personale end normalt (fx ekstra eller længerevarende brug af vikarer)”. Fordelingen af besvarelser ses i tabel 11.

	Respondenter	Procent
Ja	129	72,1%
Nej	50	27,9%
I alt	179	####

Tabel 11: Lærernes svar på spørgsmålet ”Der har været indsat mere personale end normalt (fx ekstra eller længerevarende brug af vikarer)”

Respondenter, der svarede ”ja”, blev bedt om at vurdere hvorvidt de oplevede den ekstra ressource som en positiv indflydelse på læringsmulighederne. De svarede på en skala fra ”i høj grad” og ”i nogen grad” til ”i lav grad” og ”slet ikke”. Som det ses i tabel 12, oplevede stort set alle, at det havde en positiv indflydelse.

	Respondenter	Procent
I høj grad	100	77,5%
I nogen grad	26	20,2%
I lav grad	2	1,6%
Slet ikke	1	0,8%
I alt	129	####

Tabel 12: Lærernes svar på spørgsmålet "De ekstra ressourcer grundet færre børn/mere personale har haft positiv betydning for de pædagogiske muligheder"

Vedrørende organisering af skoledagen bad vi lærerne reagere på udsagnene: "Elevernes skoledage har været kortere end normalt" og "Elevernes skoledag har været fagopdelt som normalt". Igen brugte vi en dikotomisk ja/nej-skala og respondenterne, der svarede "ja", blev bedt om at vurdere, hvorvidt den ændrede organisering af skoledagen oplevedes at have haft en positiv eller negativ indflydelse på børnene. Svarene findes i tabel 13 og 14.

	Respondenter	Procent
Ja	138	77,1%
Nej	41	22,9%
I alt	179	####

Tabel 13: Lærernes svar på spørgsmålet "Elevernes skoledage har været kortere end normalt"

	Respondenter	Procent
Ja	35	19,6%
Nej	144	80,4%
I alt	179	####

Tabel 14: Lærernes svar på spørgsmålet "Elevernes skoledag har været fagopdelt som normalt"

Som det ses i tabel 13 og 14, er der en lille variation, når det kommer til måden, hvorpå skolerne har organiseret skoledagen. Angående længden af skoledagen, så indikerer 77,1% af lærerne, at skoledagene har været kortere end normalt, mens 22,9% indikerer det modsatte. Vi kan desuden observere variationer vedrørende inddelingen af dagen. 80,4% indikerer, at skoledagen ikke har været inddelt i fag som normalt, mens 19,6% indikerer, at den har været inddelt som normalt.

Ifølge lærernes rapporterede oplevelser har disse forandringer haft en positiv indvirkning på eleverne. Som det ses i tabel 15 og 16, handler den positive indvirkning om både elevernes mentale ressourcer og dagligdag.

	Respondenter	Procent
I høj grad	110	79,7%
I nogen grad	22	15,9%
I lav grad	5	3,6%
Slet ikke	1	0,7%
I alt	138	####

Tabel 15: Lærernes svar på spørgsmålet "De kortere dage har haft positiv betydning for elevernes overskud"

	Respondenter	Procent
I høj grad	99	55,3%
I nogen grad	65	36,3%
I lav grad	12	6,7%
Slet ikke	3	1,7%
I alt	179	####

Tabel 16: Lærernes svar på spørgsmålet "Ændringerne i skoleskemaet har påvirket elevernes dagligdag positivt"

I forhold til de fysiske omstændigheder, er lærerne og eleverne blevet spurgt om balancen mellem indendørs- og udendørsaktiviteter samt anvendelsen af forskellige lokationer. Vores antagelse er, at når læring foregår i nye og forskellige miljøer og kontekster, for eksempel udendørs, på en tur, eller som en gruppeaktivitet eller et eksperiment, så kan det afstedkomme nysgerrighed og tilslutning, men det kan også udvide sociale netværk og opløse grænser mellem individer og grupper, der af og til dannes i klasserumsmiljøerne.

Først spurgte vi børnene, om der blev brugt mere eller mindre tid i de traditionelle klasserum end normalt. Som det ses i tabel 17, er der 33,0% og 40,0% af børnene, der erklærer sig "helt enig" eller "enig" i, at de har tilbragt mindre tid i klasserummene end normalt:

	Respondenter	Procent
Helt enig	406	33,0%
Enig	491	40,0%
Uenig	230	18,7%
Helt uenig	102	8,3%
I alt	1229	####

Tabel 17: Elevernes svar på spørgsmålet "Vi har haft mindre undervisning i vores almindelige klasse lokale end normalt"

Der er således grund til at undersøge de nye skolekontekster nærmere. Med henblik på dette har vi spurgt såvel lærere som elever om anvendelsen af forskellige steder uden for det traditionelle klasserum. Først har vi spurgt dem om anvendelsen af bygninger uden for skolen såsom sportsfaciliteter, træningscentre, lokale haller, etc. En mindre gruppe af lærere og elever indikerer, at undervisningen har været flyttet til bygninger uden for skolen, men mange indikerer også, at dette ikke har været tilfældet (se tabel 18 og 19).

	Respondenter	Procent
I høj grad	16	9,0%
I nogen grad	22	12,4%
I lav grad	45	25,4%
Slet ikke	94	53,1%
I alt	177	####

Tabel 18: Lærernes svar på spørgsmålet “Der er flere aktiviteter i andre bygninger end skolen, end der normalt ville være (idrætshaller, gymnastikhaller, forsamlingshus, etc.)”

	Respondenter	Procent
Helt enig	131	10,7%
Enig	260	21,2%
Uenig	420	34,2%
Helt uenig	418	34,0%
I alt	1229	####

Tabel 19: Elevernes svar på spørgsmålet “Vi har haft mere undervisning i bygninger udenfor skolen end normalt (idrætshaller, gymnastikhaller, forsamlingshus, etc.)”

Flere lærere og elever er enige om, at undervisning har fundet sted udendørs (se tabel 20 og 21) og/eller på ture uden for skolens område (se tabel 22 og 23).

	Respondenter	Procent
I høj grad	136	76,8%
I nogen grad	33	18,6%
I lav grad	5	2,8%
Slet ikke	3	1,7%
I alt	177	####

Tabel 20: Lærernes svar på spørgsmålet “Der er flere udendørsaktiviteter, end der normalt ville være”

	Respondenter	Procent
Helt enig	493	40,1%
Enig	521	42,4%
Uenig	160	13,0%
Helt uenig	55	4,5%
I alt	1229	####

Tabel 21: Elevernes svar på spørgsmålet “Vi er mere udenfor i undervisningen end normalt”

	Respondenter	Procent
I høj grad	96	54,2%
I nogen grad	50	28,2%
I lav grad	22	12,4%
Slet ikke	9	5,1%
I alt	177	####

Tabel 22: Lærernes svar på spørgsmålet "Der er flere ture uden for skolen, end der normal ville være"

	Respondenter	Procent
Helt enig	391	31,8%
Enig	504	41,0%
Uenig	228	18,6%
Helt uenig	106	8,6%
I alt	1229	####

Tabel 23: Elevernes svar på spørgsmålet "Vi har været på flere ture uden for skolen end normalt"

Udover at bruge undervisningsrammer uden for skolen og klasselokalet, kunne man forvente, at erfaringerne med brug af digitale medier og online-undervisning fra skolernes nedlukningsfase var blevet overført i forbindelse med genåbningens undervisning i mindre grupper. Imidlertid kunne ændrede rammer i form af udendørsundervisning og også de nye hygiejneregler udfordre brugen af digitale medier. Vi spurgte elever og lærere om computere/chromebooks/tablets havde været brugt mere end normalt. Som det ses i tabel 24 og 25, er en stor gruppe af elever og lærere uenige heri.

	Respondenter	Procent
I høj grad	28	15,8%
I nogen grad	52	29,4%
I lav grad	48	27,1%
Slet ikke	49	27,7%
I alt	177	####

Tabel 24: Lærernes svar på spørgsmålet "Der gøres mindre brug af computere/tablets eller digitale læremidler end normalt"

	Respondenter	Procent
Helt enig	137	11,1%
Enig	328	26,7%
Uenig	516	42,0%
Helt uenig	248	20,2%
I alt	1229	####

Tabel 25: Elevernes svar på spørgsmålet "Vi bruger computer/chromebook/tablet i undervisningen mindre end normalt"

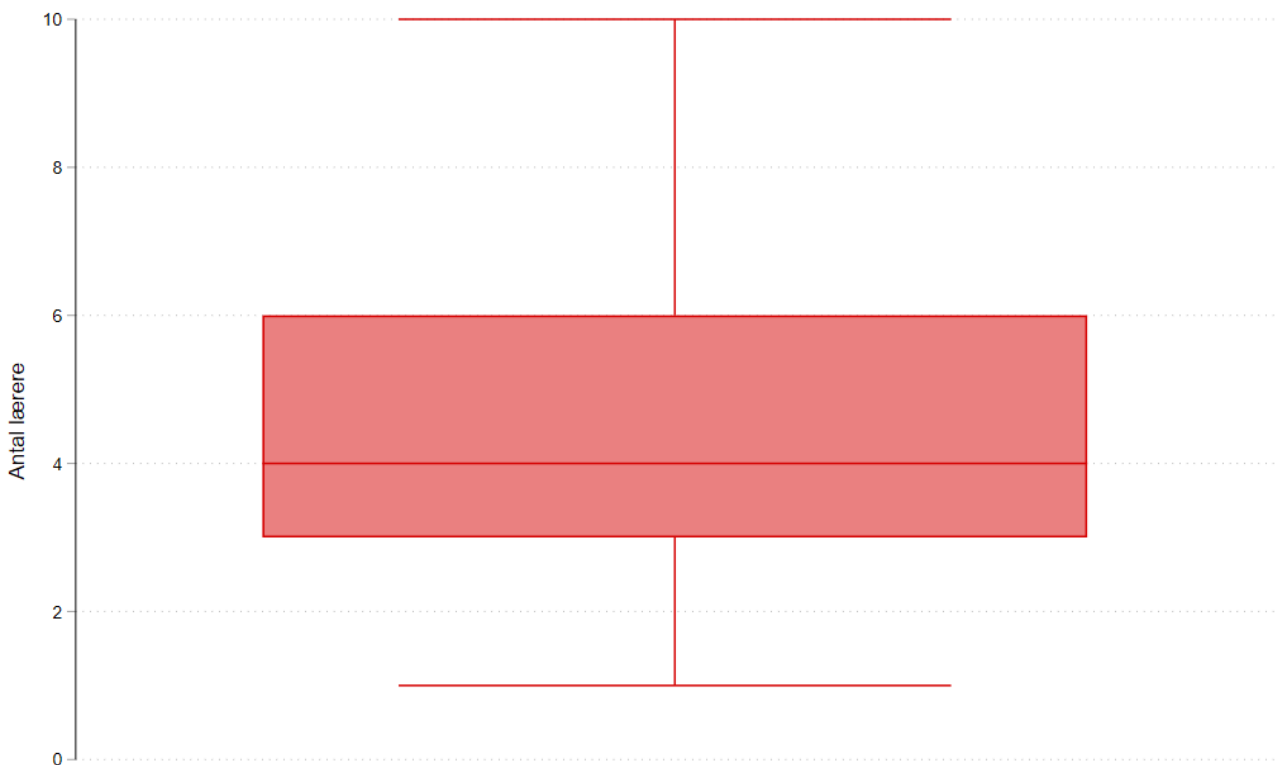
Som et tillægsspørgsmål til lærerne spurgte vi, om de har udført undervisningen online oftere end normalt. Ifølge 6,2% af lærerne er dette i høj grad tilfældet, mens 22,6% indikerer at det er tilfældet i nogen grad. 36,7% og 34,5% indikerer, at det enten i lav grad eller slet ikke er tilfældet (jf. tabel 26).

	Respondenter	Procent
I høj grad	11	6,2%
I nogen grad	40	22,6%
I lav grad	65	36,7%
Slet ikke	61	34,5%
I alt	177	####

Tabel 26: Lærernes svar på spørgsmålet "Undervisningen foregår oftere online end normalt"

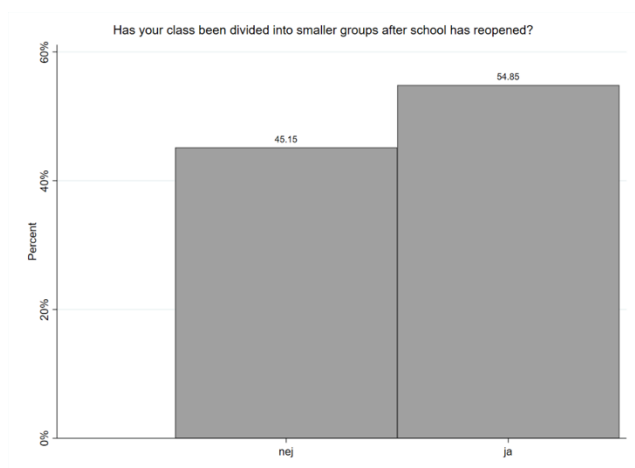
Vedrørende de sociale omstændigheder, så er lærere og elever blevet spurgt til sociale relationer i løbet af en skoledag. Eleverne er blevet spurgt om, hvor mange lærere de har haft de seneste 14 dage. Samtidig er det spurgt om, i hvilken grad klassen har været delt ind i mindre grupper.

Kassediagrammet i figur 1 indikerer med sine tynde linjer de øvre og nedre værdier for antallet af lærere. Således rapporterer eleverne altså, at de har været i kontakt med én til ti forskellige lærere hen over en periode på 14 dage. Medianen er fire lærere og boksplottet viser, at variansen mellem den 25. og 75. percentil er koncentreret mellem tre og seks forskellige lærere.

Figur 1: Elevernes svar på spørgsmålet "Hvor mange forskellige lærere har du haft i løbet af de sidste 14 dage?"

Figur 2 viser distributionen af elevbesvarelser på en dikotomisk ja/nej-skala til spørgsmålet "Har din klasse været opdelt i mindre grupper, efter skolen er åbnet igen?"

Figur 2: Elevernes svar på spørgsmålet "Har din klasse været opdelt i mindre grupper, efter skolen er åbnet igen?"

Det bemærkes, at elevernes besvarelser vedrørende inddeling i grupper er næsten ligeligt fordelt. Dette billede suppleres af læreres svar på et lignende spørgsmål, omend lærerne ikke spørges til klassen som helhed, men om, hvorvidt eleverne bruger mere tid på at arbejde i mindre grupper. Desuden blev de spurgt om, hvor meget tid eleverne tilbragte med selvstændigt arbejde. Tabel 27 og 28 viser fordelingen af lærernes svar.

	Respondenter	Procent
I høj grad	50	28,2%
I nogen grad	82	46,3%
I lav grad	22	12,4%
Slet ikke	23	13,0%
I alt	177	####

Tabel 27: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne bruger mere tid i små børnegrupper end normalt"

	Respondenter	Procent
I høj grad	44	24,9%
I nogen grad	89	50,3%
I lav grad	35	19,8%
Slet ikke	9	5,1%
I alt	177	####

Tabel 28: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne arbejder mere individuelt i undervisningen end normalt"

Som det fremgår af tabellerne, er lærerne enige i, både at eleverne bruger mere tid i små grupper, og at de arbejder mere individuelt end normalt. Det kunne tyde på, at der er meget mindre hel-klasseundervisning. Det er interessant at spørge til, hvordan disse forandringer i sociale kontekster påvirker relationer og klassefællesskaber. Vi har opnået viden om relationer og fællesskaber i kraft elevernes besvarelser på to udsagn om deres relationer til lærere og venner efter genåbningen. De svarer på en trettrinsskala gående fra "Dårligere end før coronavirus" og "Lige som før coronavirus" til "Bedre end før coronavirus".

Relationen til venner og lærere efter genåbningen:

Kontakten til venner er...	Frekvens	Procent
Dårligere end før coronavirus	156	12.71%
Lige som før coronavirus	804	65.53%
Bedre end før coronavirus	267	21.76%
I alt:	1227	

Kontakten til lærere er...	Frekvens	Procent
Dårligere end før coronavirus	121	9.86%
Lige som før coronavirus	937	76.37%
Bedre end før coronavirus	169	13.77%
I alt:	1227	

Tabel 29 og 30: Elevernes svar til spørgsmålene "Hvordan har dit forhold til dine venner og lærere været efter genåbningen af skolen? – Kontakten til mine venner/lærere i skolen er..."

Fællesskabet i min klasse er...	Frekvens	Procent
Dårligere end før coronavirus	121	9.9%
Lige som før coronavirus	792	64.5%
Bedre end før coronavirus	314	25.6%
I alt:	1227	

Tabel 31: Elevernes svar til spørgsmålet "Hvordan har dit forhold til dine venner og lærere været efter genåbningen af skolen? – Fællesskabet i min klasse er..."

Lærerne er også blevet bedt om at vurdere de nu konteksters indflydelse på relationer og klassefællesskaber. Lærerne har vurderet seks udsagn, der tematiserer forskellige former for relationer og fællesskaber i skolen. De er blevet spurgt om hvordan de ændrede kontekster efter genåbningen har påvirket: "...klassefællesskabet" (tabel 32), "...elevernes venskaber" (tabel 33), "...fornemmelsen for klassen som helhed" (tabel 34), "...fornemmelsen for den enkelte elev" (tabel 35), "...muligheden for at støtte den enkelte elevs faglige udvikling" (tabel 36) og "...muligheden for at støtte den enkelte elevs sociale udvikling" (tabel 37).

	Respondenter	Procent
I en meget positiv retning	52	29,9%
I en positiv retning	83	47,7%
Ingen påvirkning	22	12,6%
I en negativ retning	14	8,0%
I en meget negativ retning	1	0,6%
Jeg ved det ikke	2	1,1%
I alt	174	####

Tabel 32: Lærernes svar på spørgsmålet om, hvordan de ændrede rammer efter genåbningen har påvirket "...klassefællesskabet"

	Respondenter	Procent
I en meget positiv retning	49	28,2%
I en positiv retning	81	46,6%
Ingen påvirkning	31	17,8%
I en negativ retning	10	5,7%
I en meget negativ retning	0	0,0%
Jeg ved det ikke	3	1,7%
I alt	174	####

Tabel 33: Lærernes svar på spørgsmålet om, hvordan de ændrede rammer efter genåbningen har påvirket "...elevernes venskaber"

	Respondenter	Procent
I en meget positiv retning	52	29,9%
I en positiv retning	88	50,6%
Ingen påvirkning	19	10,9%
I en negativ retning	10	5,7%
I en meget negativ retning	2	1,1%
Jeg ved det ikke	3	1,7%
I alt	174	####

Tabel 34: Lærernes svar på spørgsmålet om, hvordan de ændrede rammer efter genåbningen har påvirket "...fornemmelsen for klassen som helhed"

	Respondenter	Procent
I en meget positiv retning	57	32,8%
I en positiv retning	79	45,4%
Ingen påvirkning	24	13,8%
I en negativ retning	14	8,0%
I en meget negativ retning	0	0,0%
Jeg ved det ikke	0	0,0%
I alt	174	####

Tabel 35: Lærernes svar på spørgsmålet om, hvordan de ændrede rammer efter genåbningen har påvirket "...fornemmelsen for den enkelte elev"

	Respondenter	Procent
I en meget positiv retning	52	29,9%
I en positiv retning	72	41,4%
Ingen påvirkning	33	19,0%
I en negativ retning	10	5,7%
I en meget negativ retning	4	2,3%
Jeg ved det ikke	3	1,7%
I alt	174	####

Tabel 36: Lærernes svar på spørgsmålet om, hvordan de ændrede rammer efter genåbningen har påvirket "...muligheden for at støtte den enkelte elevs faglige udvikling"

	Respondenter	Procent
I en meget positiv retning	55	31,6%
I en positiv retning	73	42,0%
Ingen påvirkning	25	14,4%
I en negativ retning	18	10,3%
I en meget negativ retning	2	1,1%
Jeg ved det ikke	1	0,6%
I alt	174	####

Tabel 37: Lærernes svar på spørgsmålet om, hvordan de ændrede rammer efter genåbningen har påvirket "...muligheden for at støtte den enkelte elevs sociale udvikling"

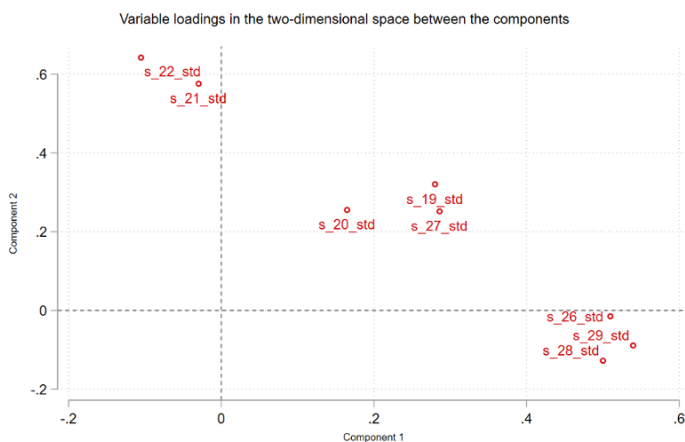
Del 3: Læring gennem leg efter genåbningen

Læring gennem leg (Playful Learning) beskrives i projektet med reference til Parker & Thomsen (2019) som organiseret omkring seks typer af aktiviteter: Kooperativ og kollaborativ læring, praktisk/projektbaseret læring, læring gennem eksperimenter, læring gennem guidet opdagelse, undersøgelsesorienteret læring og problembaseret læring.

I denne del af datarapporten undersøger vi først, hvorvidt læringsmiljøet giver mulighed for aktiv læring, og dernæst tilstedeværelsen af de seks typer af aktiviteter. Når vi taler om undervisning for aktiv læring, taler vi om undervisning, hvor lærerne gennem f.eks. spørgsmål opfordrer eleverne til selv at formulere forståelser og udvikle nye færdigheder frem for selv at formidle det faglige indhold direkte i undervisningen.

Til at undersøge, i hvilken udstrækning læringsmiljøet er i overensstemmelse med ideerne om aktiv læring, anvender vi en klassifikation med Principal Components Analysis (PCA) med henblik på at omdanne et sæt af variable, der måler eleveres erfaringer med aktive og passive læringsaktiviteter, til et solidt mindre sæt af ukorrelerede variable (komponenter), der repræsenterer hovedparten af informationen i det oprindelige sæt af variable (Abdi & Williams, 2010; Duntelman, 1989). Dette gør vi for at kunne lave univariante analyser af, hvordan de forskellige komponenter fordeler sig i vores datasæt.

En første graf (figur 3) viser, hvilke variable der adskiller de to komponenter:

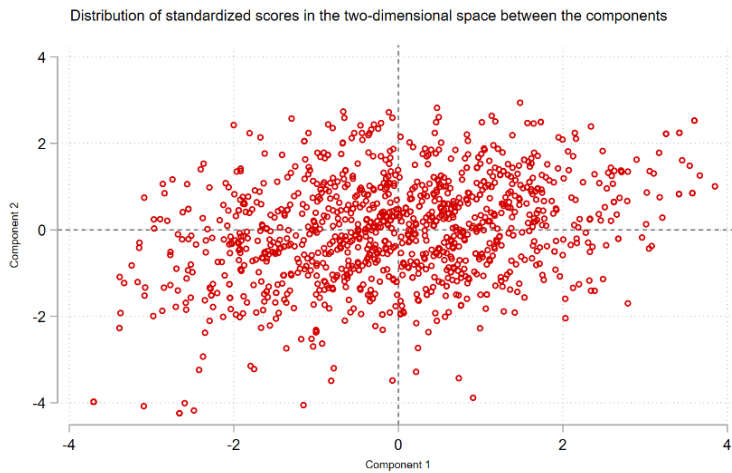
*Loadings are based on a PCA-analysis with orthogonal varimax rotation

Figur 3

Som det fremgår, har vi to variable (s_21 og s_22), der klart udskiller komponent 2, som repræsenterer ”elevers oplevelse af passive læringsaktiviteter i skolens undervisningspraksis”, og tre variable, (s_26, s_28 og s_29) som adskiller komponent 1 om ”elevers oplevelse af aktive læringsaktiviteter i skolens undervisning”. De resterende variable loader meget svagt og er derfor dårligt forklaret med de to komponenter. Komponent 1 forklarer 24,43% af variansen, mens komponent 2 forklarer 18,16% af variansen i det standardiserede originale sæt af variable. Tilsammen forklarer de to komponenter 42,59% af variansen i det originale sæt af variable, hvilket efterlader 57,41% uforklaret.

Den næste figur (figur 4) viser fordelingen af de standardiserede scorer generet fra PCA'en ift. de to komponenter, og den repræsenterer således den enkelte elevs placering ift. en generaliseret opfattelse af,

hvor stor en del, passive og aktive læringsaktiviteter udgør af den undervisning på skolen, der kan forklares af de to komponenter:

*Standardized scores are generated from PCA-analysis with orthogonal varimax rotation

Figur 4

Figuren viser tydeligt, at vi har fire grupper af elever, som kan anvendes i videre analyse:

Den øverst venstre kvadrant (ØVK)

- Viser en gruppe af elever, som har en opfattelse af hyppig brug af passiv læring og en opfattelse af sjælden brug af aktiv læring i undervisningen.

Den øverste højre kvadrant (ØHK)

- Viser en gruppe af elever, som har en opfattelse af hyppig brug af passiv læring og en opfattelse af hyppig brug af aktiv læring

Den nederste venstre kvadrant (NVK)

- Viser en gruppe af elever, som har en opfattelse af passiv læring og sjælden brug af aktiv læring i undervisningen

Den nederste højre kvadrant (NHK)

- Viser en gruppe af elever, der har en opfattelse af sjælden brug af passiv læring og hyppig brug af aktiv læring i undervisningen

I det resterende af denne del af rapporten undersøger vi tilstedeværelsen af hver af de seks typer af aktiviteter, som vi specificerede indledningsvist her i del 3. Hver aktivitet undersøges først fra et elev- og derefter fra et lærerperspektiv.

Kooperativ og kollaborative læring – elevperspektiv

	Respondenter	Procent
I høj grad	180	15,0%
I nogen grad	663	55,1%
I lav grad	293	24,4%
Slet ikke	67	5,6%
I alt	1203	####

Tabel 39: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi arbejder fælles i klassen sammen med læreren"

	Respondenter	Procent
Meget mere	104	8,7%
Lidt mere	322	26,8%
Der er ingen forskel	438	36,4%
Lidt mindre	148	12,3%
Meget mindre	62	5,2%
Jeg ved det ikke	128	10,6%
I alt	1202	####

Tabel 40: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi arbejder fælles i klassen sammen med læreren"

	Respondenter	Procent
I høj grad	276	22,9%
I nogen grad	581	48,3%
I lav grad	246	20,4%
Slet ikke	100	8,3%
I alt	1203	####

Tabel 41: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi arbejder i grupper"

	Respondenter	Procent
Meget mere	153	12,7%
Lidt mere	288	24,0%
Der er ingen forskel	344	28,6%
Lidt mindre	195	16,2%
Meget mindre	125	10,4%
Jeg ved det ikke	97	8,1%
I alt	1202	####

Tabel 42: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi arbejder i grupper"

	Respondenter	Procent
I høj grad	268	22,3%
I nogen grad	502	41,7%
I lav grad	288	23,9%
Slet ikke	145	12,1%
I alt	1203	####

Tabel 43: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi samarbejder ved at bruge computeren"

	Respondenter	Procent
Meget mere	116	9,7%
Lidt mere	250	20,8%
Der er ingen forskel	450	37,4%
Lidt mindre	126	10,5%
Meget mindre	103	8,6%
Jeg ved det ikke	157	13,1%
I alt	1202	####

Tabel 44: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi samarbejder ved at bruge computeren"

Kooperativ og kollaborativ læring – lærerperspektiv

	Respondenter	Procent
I høj grad	28	17,0%
I nogen grad	83	50,3%
I lav grad	42	25,5%
Slet ikke	12	7,3%
I alt	165	####

Tabel 45: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne diskuterer et fagligt emne på klassen eller i grupper"

	Respondenter	Procent
Meget mere	3	1,8%
lidt mere	35	21,2%
Der er ingen forskel	91	55,2%
lidt mindre	27	16,4%
Meget mindre	8	4,8%
Jeg ved det ikke	1	0,6%
I alt	165	####

Tabel 46: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne diskuterer et fagligt emne på klassen eller i grupper"

	Respondenter	Procent
I høj grad	30	18,2%
I nogen grad	67	40,6%
I lav grad	43	26,1%
Slet ikke	25	15,2%
I alt	165	####

Tabel 47: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne løser faglige opgaver i grupper"

	Respondenter	Procent
Meget mere	9	5,5%
lidt mere	27	16,4%
Der er ingen forskel	67	40,6%
lidt mindre	34	20,6%
Meget mindre	26	15,8%
Jeg ved det ikke	2	1,2%
I alt	165	####

Tabel 48: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne løser faglige opgaver i grupper"

	Respondenter	Procent
I høj grad	24	14,5%
I nogen grad	64	38,8%
I lav grad	40	24,2%
Slet ikke	37	22,4%
I alt	165	####

Tabel 49: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne samarbejder via deres computer/tablet"

	Respondenter	Procent
Meget mere	6	3,6%
lidt mere	40	24,2%
Der er ingen forskel	83	50,3%
lidt mindre	17	10,3%
Meget mindre	17	10,3%
Jeg ved det ikke	2	1,2%
I alt	165	####

Tabel 50: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne samarbejder via deres computer/tablet"

Praktisk/projekt-baseret læring - elevperspektiv

	Respondenter	Procent
I høj grad	55	4,6%
I nogen grad	233	19,5%
I lav grad	386	32,3%
Slet ikke	520	43,6%
I alt	1194	####

Tabel 51: Elevernes svar til spørgsmålet “Vi skaber forskellige produkter eller ting (figurer, tegninger, eller noget der kan udstilles, vises frem eller leges med)”

	Respondenter	Procent
Meget mere	56	4,7%
Lidt mere	170	14,3%
Der er ingen forskel	416	34,9%
Lidt mindre	153	12,8%
Meget mindre	171	14,3%
Jeg ved det ikke	226	19,0%
I alt	1192	####

Tabel 52: Elevernes svar til spørgsmålet “Vi skaber forskellige produkter eller ting (figurer, tegninger, eller noget der kan udstilles, vises frem eller leges med)”

	Respondenter	Procent
I høj grad	319	26,7%
I nogen grad	487	40,8%
I lav grad	293	24,5%
Slet ikke	95	8,0%
I alt	1194	####

Tabel 53: Elevernes svar til spørgsmålet “Vi laver praktiske øvelser (fx eksperiment, bevægelse, aktiviteter)”

	Respondenter	Procent
Meget mere	244	20,5%
Lidt mere	343	28,8%
Der er ingen forskel	235	19,7%
Lidt mindre	140	11,7%
Meget mindre	77	6,5%
Jeg ved det ikke	154	12,9%
I alt	1193	####

Tabel 54: Elevernes svar til spørgsmålet “Vi laver praktiske øvelser (fx eksperiment, bevægelse, aktiviteter)”

	Respondenter	Procent
I høj grad	109	9,1%
I nogen grad	418	35,0%
I lav grad	435	36,4%
Slet ikke	232	19,4%
I alt	1194	####

Tabel 55: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi arbejder med projekter"

	Respondenter	Procent
Meget mere	67	5,6%
Lidt mere	191	16,0%
Der er ingen forskel	410	34,4%
Lidt mindre	182	15,3%
Meget mindre	124	10,4%
Jeg ved det ikke	219	18,4%
I alt	1193	####

Tabel 56: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi arbejder med projekter"

Praktisk/projekt-baseret læring - lærerperspektiv

	Respondenter	Procent
I høj grad	35	21,3%
I nogen grad	66	40,2%
I lav grad	48	29,3%
Slet ikke	15	9,1%
I alt	164	####

Tabel 57: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne laver produkter (fx figurer, tegninger, billeder, håndværk, video)"

	Respondenter	Procent
Meget mere	15	9,1%
lidt mere	33	20,1%
Der er ingen forskel	71	43,3%
lidt mindre	28	17,1%
Meget mindre	15	9,1%
Jeg ved det ikke	2	1,2%
I alt	164	####

Tabel 58: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne laver produkter (fx figurer, tegninger, billeder, håndværk, video)"

	Respondenter	Procent
I høj grad	61	37,2%
I nogen grad	70	42,7%
I lav grad	25	15,2%
Slet ikke	8	4,9%
I alt	164	####

Tabel 59: Lærernes svar på spørgsmålet “Eleverne laver praktiske øvelser (fx eksperiment, bevægelse, osv.)”

	Respondenter	Procent
Meget mere	42	25,6%
lidt mere	48	29,3%
Der er ingen forskel	49	29,9%
lidt mindre	13	7,9%
Meget mindre	10	6,1%
Jeg ved det ikke	2	1,2%
I alt	164	####

Tabel 60: Lærernes svar på spørgsmålet “Eleverne laver praktiske øvelser (fx eksperiment, bevægelse, osv.)”

	Respondenter	Procent
I høj grad	36	22,0%
I nogen grad	88	53,7%
I lav grad	23	14,0%
Slet ikke	17	10,4%
I alt	164	####

Tabel 61: Lærernes svar på spørgsmålet “Eleverne arbejder selvstændigt med faglige projekter”

	Respondenter	Procent
Meget mere	13	7,9%
lidt mere	42	25,6%
Der er ingen forskel	85	51,8%
lidt mindre	18	11,0%
Meget mindre	4	2,4%
Jeg ved det ikke	2	1,2%
I alt	164	####

Tabel 62: Lærernes svar på spørgsmålet “Eleverne arbejder selvstændigt med faglige projekter”

Støttet undersøgende læring - elevperspektiv

	Respondenter	Procent
I høj grad	286	24,0%
I nogen grad	646	54,2%
I lav grad	197	16,5%
Slet ikke	62	5,2%
I alt	1191	####

Tabel 63: Elevernes svar til spørgsmålet "Læreren bruger eksempler, så vi bedre forstår det, vi skal lære"

	Respondenter	Procent
Meget mere	87	7,3%
Lidt mere	189	15,9%
Der er ingen forskel	636	53,4%
Lidt mindre	72	6,1%
Meget mindre	28	2,4%
Jeg ved det ikke	178	15,0%
I alt	1190	####

Tabel 64: Elevernes svar til spørgsmålet "Læreren bruger eksempler, så vi bedre forstår det, vi skal lære"

	Respondenter	Procent
I høj grad	165	13,9%
I nogen grad	606	50,9%
I lav grad	316	26,5%
Slet ikke	104	8,7%
I alt	1191	####

Tabel 65: Elevernes svar til spørgsmålet "Læreren viser os, hvordan det, vi skal lære, hænger sammen med noget, vi har lært tidligere"

	Respondenter	Procent
Meget mere	60	5,0%
Lidt mere	168	14,1%
Der er ingen forskel	602	50,6%
Lidt mindre	91	7,6%
Meget mindre	39	3,3%
Jeg ved det ikke	230	19,3%
I alt	1190	####

Tabel 66: Elevernes svar til spørgsmålet "Læreren viser os, hvordan det, vi skal lære, hænger sammen med noget, vi har lært tidligere"

	Respondenter	Procent
I høj grad	109	9,2%
I nogen grad	440	36,9%
I lav grad	423	35,5%
Slet ikke	219	18,4%
I alt	1191	####

Tabel 67: Elevernes svar til spørgsmålet "Læreren viser mig, hvordan det, vi lærer, kan bruges i min hverdag"

	Respondenter	Procent
Meget mere	70	5,9%
Lidt mere	127	10,7%
Der er ingen forskel	599	50,3%
Lidt mindre	88	7,4%
Meget mindre	65	5,5%
Jeg ved det ikke	241	20,3%
I alt	1190	####

Tabel 68: Elevernes svar til spørgsmålet "Læreren viser mig, hvordan det, vi lærer, kan bruges i min hverdag"

Støttet undersøgende læring - lærerperspektiv

	Respondenter	Procent
I høj grad	45	28,0%
I nogen grad	78	48,4%
I lav grad	24	14,9%
Slet ikke	14	8,7%
I alt	161	####

Tabel 69: Lærernes svar på spørgsmålet "Jeg bruger eksempler/cases til at hjælpe eleverne med at forstå det, de skal lære"

	Respondenter	Procent
Meget mere	2	1,2%
lidt mere	16	9,9%
Der er ingen forskel	127	78,9%
lidt mindre	7	4,3%
Meget mindre	3	1,9%
Jeg ved det ikke	6	3,7%
I alt	161	####

Tabel 70: Lærernes svar på spørgsmålet "Jeg bruger eksempler/cases til at hjælpe eleverne med at forstå det, de skal lære"

	Respondenter	Procent
I høj grad	61	37,9%
I nogen grad	80	49,7%
I lav grad	14	8,7%
Slet ikke	6	3,7%
I alt	161	####

Tabel 71: Lærernes svar på spørgsmålet “Jeg viser eleverne, hvordan det, de skal lære, hænger sammen med noget, de har lært tidligere”

	Respondenter	Procent
Meget mere	3	1,9%
lidt mere	16	9,9%
Der er ingen forskel	127	78,9%
lidt mindre	6	3,7%
Meget mindre	5	3,1%
Jeg ved det ikke	4	2,5%
I alt	161	####

Tabel 72: Lærernes svar på spørgsmålet “Jeg viser eleverne, hvordan det, de skal lære, hænger sammen med noget, de har lært tidligere”

	Respondenter	Procent
I høj grad	54	33,5%
I nogen grad	91	56,5%
I lav grad	12	7,5%
Slet ikke	4	2,5%
I alt	161	####

Tabel 73: Lærernes svar på spørgsmålet “Jeg viser eleverne, hvordan et fagligt emne relaterer sig til deres hverdag”

	Respondenter	Procent
Meget mere	4	2,5%
lidt mere	17	10,6%
Der er ingen forskel	127	78,9%
lidt mindre	5	3,1%
Meget mindre	4	2,5%
Jeg ved det ikke	4	2,5%
I alt	161	####

Tabel 74: Lærernes svar på spørgsmålet “Jeg viser eleverne, hvordan et fagligt emne relaterer sig til deres hverdag”

Undersøgelserbaseret læring - elevperspektiv

	Respondenter	Procent
I høj grad	139	11,7%
I nogen grad	583	49,2%
I lav grad	347	29,3%
Slet ikke	117	9,9%
I alt	1186	####

Tabel 75: Elevernes svar til spørgsmålet “Læreren giver os en opgave, hvor vi selv skal undersøge et emne”

	Respondenter	Procent
Meget mere	61	5,1%
Lidt mere	208	17,6%
Der er ingen forskel	497	41,9%
Lidt mindre	136	11,5%
Meget mindre	77	6,5%
Jeg ved det ikke	206	17,4%
I alt	1185	####

Tabel 76: Elevernes svar til spørgsmålet “Læreren giver os en opgave, hvor vi selv skal undersøge et emne”

	Respondenter	Procent
I høj grad	200	16,9%
I nogen grad	495	41,8%
I lav grad	318	26,8%
Slet ikke	172	14,5%
I alt	1185	####

Tabel 77: Elevernes svar til spørgsmålet “Vi skal selv søge efter informationer om et emne (fx online eller i bøger, på biblioteket)”

	Respondenter	Procent
Meget mere	83	7,0%
Lidt mere	192	16,2%
Der er ingen forskel	483	40,8%
Lidt mindre	118	10,0%
Meget mindre	104	8,8%
Jeg ved det ikke	205	17,3%
I alt	1185	####

Tabel 78: Elevernes svar til spørgsmålet “Vi skal selv søge efter informationer om et emne (fx online eller i bøger, på biblioteket)”

	Respondenter	Procent
I høj grad	184	15,5%
I nogen grad	583	49,2%
I lav grad	317	26,7%
Slet ikke	102	8,6%
I alt	1186	####

Tabel 79: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi er blevet stillet en opgave, som vi selv skal finde løsninger på"

	Respondenter	Procent
Meget mere	67	5,7%
Lidt mere	219	18,5%
Der er ingen forskel	513	43,3%
Lidt mindre	117	9,9%
Meget mindre	60	5,1%
Jeg ved det ikke	209	17,6%
I alt	1185	####

Tabel 80: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi er blevet stillet en opgave, som vi selv skal finde løsninger på"

Undersøgelsesbaseret læring - lærerperspektiv

	Respondenter	Procent
I høj grad	30	18,6%
I nogen grad	77	47,8%
I lav grad	38	23,6%
Slet ikke	16	9,9%
I alt	161	####

Tabel 81: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne laver opgaver, hvor de selv skal undersøge et emne"

	Respondenter	Procent
Meget mere	10	6,2%
lidt mere	32	19,9%
Der er ingen forskel	94	58,4%
lidt mindre	17	10,6%
Meget mindre	6	3,7%
Jeg ved det ikke	2	1,2%
I alt	161	####

Tabel 82: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne laver opgaver, hvor de selv skal undersøge et emne"

	Respondenter	Procent
I høj grad	19	11,8%
I nogen grad	65	40,4%
I lav grad	43	26,7%
Slet ikke	34	21,1%
I alt	161	####

Tabel 83: Lærernes svar på spørgsmålet “Eleverne søger selvstændigt efter informationer om et fagligt emne (fx online, i bøger, på biblioteket eller lignende)”

	Respondenter	Procent
Meget mere	7	4,3%
lidt mere	24	14,9%
Der er ingen forskel	96	59,6%
lidt mindre	17	10,6%
Meget mindre	16	9,9%
Jeg ved det ikke	1	0,6%
I alt	161	####

Tabel 84: Lærernes svar på spørgsmålet “Eleverne søger selvstændigt efter informationer om et fagligt emne (fx online, i bøger, på biblioteket eller lignende)”

	Respondenter	Procent
I høj grad	17	10,6%
I nogen grad	81	50,3%
I lav grad	47	29,2%
Slet ikke	16	9,9%
I alt	161	####

Tabel 85: Lærernes svar på spørgsmålet “Eleverne får en opgave, som de selv skal finde strategier til at løse”

	Respondenter	Procent
Meget mere	9	5,6%
lidt mere	19	11,8%
Der er ingen forskel	110	68,3%
lidt mindre	16	9,9%
Meget mindre	6	3,7%
Jeg ved det ikke	1	0,6%
I alt	161	####

Tabel 86: Lærernes svar på spørgsmålet “Eleverne får en opgave, som de selv skal finde strategier til at løse”

Problembaseret læring - elevperspektiv

	Respondenter	Procent
I høj grad	121	10,3%
I nogen grad	545	46,2%
I lav grad	365	30,9%
Slet ikke	149	12,6%
I alt	1180	####

Tabel 87: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi bliver stillet overfor problemer, vi selv skal løse ved hjælp af det, vi har lært"

	Respondenter	Procent
Meget mere	45	3,8%
Lidt mere	173	14,7%
Der er ingen forskel	555	47,1%
Lidt mindre	99	8,4%
Meget mindre	56	4,7%
Jeg ved det ikke	251	21,3%
I alt	1179	####

Tabel 88: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi bliver stillet overfor problemer, vi selv skal løse ved hjælp af det, vi har lært"

	Respondenter	Procent
I høj grad	95	8,1%
I nogen grad	446	37,8%
I lav grad	422	35,8%
Slet ikke	217	18,4%
I alt	1180	####

Tabel 89: Elevernes svar til spørgsmålet "Læreren viser os, hvordan det vi har lært, kan bruges uden for skolen"

	Respondenter	Procent
Meget mere	54	4,6%
Lidt mere	141	12,0%
Der er ingen forskel	576	48,9%
Lidt mindre	104	8,8%
Meget mindre	61	5,2%
Jeg ved det ikke	243	20,6%
I alt	1179	####

Tabel 90: Elevernes svar til spørgsmålet "Læreren viser os, hvordan det vi har lært, kan bruges uden for skolen"

	Respondenter	Procent
I høj grad	166	14,1%
I nogen grad	651	55,2%
I lav grad	257	21,8%
Slet ikke	106	9,0%
I alt	1180	####

Tabel 91: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi arbejder med udgangspunkt i eksempler, jeg kan forstå"

	Respondenter	Procent
Meget mere	55	4,7%
Lidt mere	158	13,4%
Der er ingen forskel	599	50,8%
Lidt mindre	66	5,6%
Meget mindre	33	2,8%
Jeg ved det ikke	268	22,7%
I alt	1179	####

Tabel 92: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi arbejder med udgangspunkt i eksempler, jeg kan forstå"

Problembaseret læring - lærerperspektiv

	Respondenter	Procent
I høj grad	17	10,7%
I nogen grad	88	55,3%
I lav grad	39	24,5%
Slet ikke	15	9,4%
I alt	159	####

Tabel 93: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne bliver stillet overfor et problem, de selv skal løse ved hjælp af faglig viden"

	Respondenter	Procent
Meget mere	2	1,3%
lidt mere	21	13,2%
Der er ingen forskel	113	71,1%
lidt mindre	14	8,8%
Meget mindre	7	4,4%
Jeg ved det ikke	2	1,3%
I alt	159	####

Tabel 94: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne bliver stillet overfor et problem, de selv skal løse ved hjælp af faglig viden"

	Respondenter	Procent
I høj grad	19	11,9%
I nogen grad	95	59,7%
I lav grad	38	23,9%
Slet ikke	7	4,4%
I alt	159	####

Tabel 95: Lærernes svar på spørgsmålet "Jeg illustrerer for eleverne, hvordan faglig viden kan bruges uden for skolen"

	Respondenter	Procent
Meget mere	4	2,5%
lidt mere	15	9,4%
Der er ingen forskel	122	76,7%
lidt mindre	12	7,5%
Meget mindre	3	1,9%
Jeg ved det ikke	3	1,9%
I alt	159	####

Tabel 96: Lærernes svar på spørgsmålet "Jeg illustrerer for eleverne, hvordan faglig viden kan bruges uden for skolen"

	Respondenter	Procent
I høj grad	35	22,0%
I nogen grad	103	64,8%
I lav grad	16	10,1%
Slet ikke	5	3,1%
I alt	159	####

Tabel 97: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne arbejder med udgangspunkt i konkrete eksempler"

	Respondenter	Procent
Meget mere	4	2,5%
lidt mere	18	11,3%
Der er ingen forskel	125	78,6%
lidt mindre	7	4,4%
Meget mindre	1	0,6%
Jeg ved det ikke	4	2,5%
I alt	159	####

Tabel 98: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne arbejder med udgangspunkt i konkrete eksempler"

Spil-baseret læring - elevperspektiv

	Respondenter	Procent
I høj grad	249	21,2%
I nogen grad	510	43,5%
I lav grad	293	25,0%
Slet ikke	120	10,2%
I alt	1172	####

Tabel 99: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi laver lege som en del af undervisningen"

	Respondenter	Procent
Meget mere	208	17,8%
Lidt mere	309	26,4%
Der er ingen forskel	312	26,6%
Lidt mindre	106	9,1%
Meget mindre	72	6,1%
Jeg ved det ikke	164	14,0%
I alt	1171	####

Tabel 100: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi laver lege som en del af undervisningen"

	Respondenter	Procent
I høj grad	119	10,2%
I nogen grad	348	29,7%
I lav grad	370	31,6%
Slet ikke	335	28,6%
I alt	1172	####

Tabel 101: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi skal i klassen konkurrere om at løse opgaver"

	Respondenter	Procent
Meget mere	87	7,4%
Lidt mere	190	16,2%
Der er ingen forskel	480	41,0%
Lidt mindre	99	8,5%
Meget mindre	83	7,1%
Jeg ved det ikke	232	19,8%
I alt	1171	####

Tabel 102: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi skal i klassen konkurrere om at løse opgaver"

	Respondenter	Procent
I høj grad	193	16,5%
I nogen grad	489	41,7%
I lav grad	342	29,2%
Slet ikke	148	12,6%
I alt	1172	####

Tabel 103: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi bruger computerprogrammer, hvor vi skal have flest mulige rigtige svar"

	Respondenter	Procent
Meget mere	91	7,8%
Lidt mere	198	16,9%
Der er ingen forskel	474	40,5%
Lidt mindre	131	11,2%
Meget mindre	61	5,2%
Jeg ved det ikke	216	18,4%
I alt	1171	####

Tabel 104: Elevernes svar til spørgsmålet "Vi bruger computerprogrammer, hvor vi skal have flest mulige rigtige svar"

Spil-baseret læring - lærerperspektiv

	Respondenter	Procent
I høj grad	56	35,4%
I nogen grad	64	40,5%
I lav grad	29	18,4%
Slet ikke	9	5,7%
I alt	158	####

Tabel 105: Lærernes svar på spørgsmålet "Jeg bruger lege som en del af undervisningen"

	Respondenter	Procent
Meget mere	23	14,6%
lidt mere	52	32,9%
Der er ingen forskel	70	44,3%
lidt mindre	5	3,2%
Meget mindre	6	3,8%
Jeg ved det ikke	2	1,3%
I alt	158	####

Tabel 106: Lærernes svar på spørgsmålet "Jeg bruger lege som en del af undervisningen"

	Respondenter	Procent
I høj grad	17	10,8%
I nogen grad	64	40,5%
I lav grad	49	31,0%
Slet ikke	28	17,7%
I alt	158	####

Tabel 107: Lærernes svar på spørgsmålet "Klassen konkurrerer om at løse opgaver"

	Respondenter	Procent
Meget mere	6	3,8%
lidt mere	36	22,8%
Der er ingen forskel	106	67,1%
lidt mindre	5	3,2%
Meget mindre	1	0,6%
Jeg ved det ikke	4	2,5%
I alt	158	####

Tabel 108: Lærernes svar på spørgsmålet "Klassen konkurrerer om at løse opgaver"

	Respondenter	Procent
I høj grad	10	6,3%
I nogen grad	53	33,5%
I lav grad	46	29,1%
Slet ikke	49	31,0%
I alt	158	####

Tabel 109: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne arbejder med computerprogrammer, hvor de skal have flest mulige rigtige besvarelser"

	Respondenter	Procent
Meget mere	3	1,9%
lidt mere	20	12,7%
Der er ingen forskel	112	70,9%
lidt mindre	11	7,0%
Meget mindre	6	3,8%
Jeg ved det ikke	6	3,8%
I alt	158	####

Tabel 110: Lærernes svar på spørgsmålet "Eleverne arbejder med computerprogrammer, hvor de skal have flest mulige rigtige besvarelser"

Part 4: Oplevelser af playful learning efter genåbningen

I denne del undersøger vi, om undervisningen under genåbningen opfylder de fem karakteristika ved det, vi i rapporten beskriver som playful learning. For at tale om playful learning, skal alle fem karakteristika ikke være opfyldt samtidig, men over tid skal eleverne gerne opleve øjeblikke af glæde og overraskelse, meningsfulde sammenhænge, aktivitet og optagethed, udvikling og engagement sammen med kammerater. Vi undersøger altså, hvorvidt eleverne som helhed har en positiv oplevelse og føler en form for glæde ved at deltage i undervisningen, og om undervisningens opleves at være meningsfuld, aktivt engagerende og om den rummer en grad af gentagelse og genkendelighed samt social interaktion. Et godt læringsmiljø er i vores forståelse kendetegnet ved, at eleverne har positive interaktioner med andre elever og læreren, og at de har positive erfaringer med at lære. Vi bruger begreberne glæde og positivitet i en bred forstand, hvor det dækker over nydelse, glæde, spænding, motivation og positive følelser. Dertil følger vi, at eleven har tillid til egne evner og læring. Med andre ord dækker glæde både over det at kunne lide at arbejde med opgaven og stoffet for opgavens egen skyld, øjeblikke af overraskelse over ny indsigt og følelsen af succes ved overvindelse af udfordringer (Parker & Thomsen 2019).

Med begrebet meningsfuldhed refererer vi til, at eleverne finder mening i en erfaring eller oplevelse ved at knytte den til noget, han eller hun allerede ved. Det meningsfulde læringsmiljø giver plads til elevernes erfaringer og deres baggrund og gør læring relevant for og i alle kulturer (ibid.). Ausubel (1968) taler om at bevæge sig forbi den grundlæggende læring til mere meningsfuld forståelse. På den måde hjælper et meningsfuldt læringsmiljø eleverne til at indpasse det lærte i deres eksisterende viden og inspirerer dem til at etablere forbindelser, se sammenhænge og opnå dybere forståelse af den komplekse omverden (Parker & Thomsen 2019).

Med aktivt engagement mener vi, at eleverne gives små og store valg angående både læringsindholdet og læringsprocessen (ibid.). Det er vigtigt at være opmærksom på, at ideen om aktivt engagement ikke automatisk indebærer, at eleven skal være fysisk eller kropslig aktiv. Hirsh-Pasek, Zosh, et al., (2015) angiver, at aktiv læring forudsætter elevernes mentale aktivitet uafhængigt af, om de også er aktive med kroppen. Elevernes fordybelse og koncentration er styret af dem selv, og de forstyrres ikke af distraktioner (Parker & Thomsen 2019).

Det iterative aspekt af playful learning refererer til elevernes mulighed for at udforske og undersøge nye begreber; at prøve, fejle og prøve igen (ibid.). Det er afgørende, at omgivelserne opfattes som et trygt rum, hvor man kan eksperimentere uden risiko.

Omgivelserne er socialt interaktive, når de nødvendiggør, at eleverne arbejder sammen i grupper (ibid.). Selv om leg og læring kan opstå af sig selv, så er social interaktion mellem børn en kraftfuld katalysator for igangsætning af leg og læring. Gennem deling af egne tanker, forståelse af andres tanker gennem interaktion og kommunikation af ideer er børn ikke bare i stand til at nyde samværet med andre, men også til at opnå en dybere forståelse og en stærkere relation (ibid.).

Inden vi fordyber os i de fem karakteristika, er det relevant at finde ud af, hvorvidt hele situationen foranlediget af COVID-19 samt nedluknings- og første genåbningsfase overhovedet opleves at have foranlediget forandring. Vi spørger således eleverne, om de oplever, at situationen med Corona har ført til ændringer på skolen såvel som ændringer i undervisningen.

	Respondenter	Procent
Helt enig	292	23,7%
Enig	696	56,5%
Uenig	199	16,2%
Helt uenig	44	3,6%
I alt	1231	####

Tabel 111: Elevernes svar til spørgsmålet "Hele perioden med Corona har ændret miljøet på skolen"

	Respondenter	Procent
Helt enig	489	39,7%
Enig	609	49,5%
Uenig	101	8,2%
Helt uenig	32	2,6%
I alt	1231	####

Tabel 112: Elevernes svar til spørgsmålet "Hele perioden med Corona har ændret undervisningen på skolen"

Elevernes svar indikerer, at perioden med Corona har ændret både miljøet på skolen og selve undervisningen. Flere er enige i det sidste end det første.

Lærerne bliver spurt til deres mulighed for at understøtte elevernes udvikling, idet vi skelner mellem faglig og social udvikling. Som det fremgår af tabel 113 og 114, er langt størstedelen af lærerne enige i, at undervisningen har understøttet begge dele.

	Respondenter	Procent
I høj grad	68	43,0%
I nogen grad	82	51,9%
I lav grad	8	5,1%
Slet ikke	0	0,0%
I alt	158	####

Tabel 113: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har undervisningen understøttet elevernes faglige udvikling"

I høj grad	108	68,4%
I nogen grad	45	28,5%
I lav grad	5	3,2%
Slet ikke	0	0,0%
I alt	158	####

Tabel 114: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har undervisningen understøttet elevernes sociale udvikling"

Efter de generelle spørgsmål om faglig og social udvikling, spørger vi til de fem karakteristika ved playful learning. Svarene herpå fremgår af tabel 115-119.

	Respondenter	Procent
I høj grad	56	35,4%
I nogen grad	79	50,0%
I lav grad	22	13,9%
Slet ikke	1	0,6%
I alt	158	####

Tabel 115: Lærernes svar på spørgsmålet “I hvilken grad har undervisningen understøttet elevernes begejstring ved at modtage undervisning (de nyder aktiviteter og oplever sus af overraskelse, indsigt eller succes)?”

	Respondenter	Procent
I høj grad	64	40,5%
I nogen grad	75	47,5%
I lav grad	18	11,4%
Slet ikke	1	0,6%
I alt	158	####

Tabel 116: Lærernes svar på spørgsmålet “I hvilken grad har undervisningen understøttet elevernes sociale involvering og samspil (udveksling af ideer, tanker samt udvikling af fælles forståelse)”

	Respondenter	Procent
I høj grad	39	24,7%
I nogen grad	75	47,5%
I lav grad	39	24,7%
Slet ikke	5	3,2%
I alt	158	####

Tabel 117: Lærernes svar på spørgsmålet “I hvilken grad har undervisningen understøttet muligheden for at være eksperimenterende med eleverne (afprøve muligheder, opdage spørgsmål, etc.)”

	Respondenter	Procent
I høj grad	50	31,6%
I nogen grad	83	52,5%
I lav grad	22	13,9%
Slet ikke	3	1,9%
I alt	158	####

Tabel 118: Lærernes svar på spørgsmålet “I hvilken grad har undervisningen understøttet muligheden for at gøre aktiviteterne meningsfulde for eleverne (de knytter oplevelser til noget allerede kendt)”

	Respondenter	Procent
I høj grad	61	38,6%
I nogen grad	67	42,4%
I lav grad	28	17,7%
Slet ikke	2	1,3%
I alt	158	####

Tabel 119: Lærernes svar på spørgsmålet “I hvilken grad har undervisningen understøttet muligheden for at holde børnene i flow ift. deres fokus og engagement i aktiviteter?”

Lærerne er generelt meget positive ift. muligheden for at understøtte de fem aspekter af playful learning. De er særligt positive, når det kommer til eleverne begejstring ved at modtage undervisning (de nyder aktiviteter og oplever sus af overraskelse, indsigt eller succes) samt deres sociale involvering og samspil. Der er lidt færre der er positive over muligheden for at være eksperimenterende med eleverne. Her svarer lidt mere end en fjerdedel, at det har undervisning i lav grad eller slet ikke understøttet. Når det kommer til muligheden for at gøre aktiviteterne meningsfulde for eleverne og holde dem i flow ift. deres fokus og engagement i aktiviteter, er det under en femtedel, der svarer slet ikke eller i lav grad, mens fire femtedele svarer i nogen grad eller i høj grad.

Afsluttende del 4 af rapporten er vi optagede af, om undervisningen har understøttet nogle elever bedre end andre. Vi skelner mellem fagligt svage elever og fagligt stærke elever. Som det fremgår af tabel 120 og 121, er der ingen forskel at spore mellem disse to grupper af elever. For begge grupper vedkommende er lærerne positive ift. deres mulighed for at understøtte eleverne.

	Respondenter	Procent
I høj grad	68	43,0%
I nogen grad	74	46,8%
I lav grad	15	9,5%
Slet ikke	1	0,6%
I alt	158	####

Tabel 120: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har undervisningen understøttet de fagligt svage elever?"

	Respondenter	Procent
I høj grad	63	39,9%
I nogen grad	79	50,0%
I lav grad	15	9,5%
Slet ikke	1	0,6%
I alt	158	####

Tabel 121: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har undervisningen understøttet de fagligt stærke elever?"

Del 5: Elevernes socio-emotionelle oplevelser

I del 5 behandler vi en række spørgsmål, der bruges til at undersøge elevernes socio-emotionelle oplevelser. Vi forstår socio-emotionelle oplevelser som relateret til 1) velvære og mental sundhed, der dækker over både aspekter som frygt relateret til sygdom, stress fra lukning og genåbning og følelser af energi, mod, handlekraft og glæde ved at være sammen med andre (Wistoft & Qvortrup 2017), til 2) social sundhed, der handler om elevernes tankegange og holdninger (i form af glæde, mening, engagement) over for deres læringsmiljøer og deres oplevelse af at have agens, en stemme osv., og 3) self efficacy og oplevelse af mestring, dvs. på den ene side troen på egne evner ift. skolen og fag generelt og på den anden side oplevelsen af at være i stand til at håndtere og mestre specifikke situationer eller aktiviteter (Qvortrup et al 2020). Om alle aspekter kan man sige, at vi opfatter dem både som indikatorer på elevernes velbefindende og trivsel og som en pædagogisk faktor, når det kommer til at udvikle læringsmiljøer til at understøtte eleverne. Sidstnævnte baserer sig på en antagelse om, at de tre aspekter er en forudsætning for at deltage i uddannelsespraksis, og det er endvidere et nødvendigt element i uddannelse baseret på demokratiske værdier og værdier om frihed og respekt.

Afsluttende del 5 behandler vi også lærernes oplevelse af situationen og den måde, situationen opleves eller frygtes at påvirke deres fysiske og mentale sundhed og arbejdsituation.

Indledningsvist præsenterer vi resultaterne af et spørgsmål til eleverne, som undersøger, om de føler, at hele perioden med Corona-virus har gjort dem mindre glade for at gå i skole. Som det fremgår af tabel 122, er den største andel af eleverne (70,5%) enten uenige eller helt uenige i dette, men der er også en tredjedel (29,5%), der indikerer, at de er enige eller helt enige i, at det er tilfældet.

	Respondenter	Procent
Helt enig	92	7,5%
Enig	270	22,0%
Uenig	512	41,6%
Helt uenig	356	28,9%
I alt	1230	####

Tabel 122: Elevernes svar til spørgsmålet "Hele perioden med Corona har gjort mig mindre glad for at gå i skole"

Efter spørgsmålet om elevernes generelle oplevelse af glæden ved at gå i skolen efter perioden med, spørger vi ind til deres oplevelse af undervisningen. Vi gør dette ved at bede eleverne om at svare på fem udsagn: "Det, vi laver i skolen, er kedeligt" (tabel 123), "Det, vi laver i skolen, giver mig lyst til at lære mere" (tabel 124), "Det vi laver i skolen hjælper mig til at komme på nye ideer" (tabel 125), "Det, vi laver i skolen, giver mening for mig" (tabel 123), "Det, vi laver i skolen, interesserer mig ikke" (tabel 124). Det er vigtigt at sige, at vi ikke ved disse spørgsmål har bedt eleverne eksplicit om at forholde sig til betydningen af Corona-situationen, og da vi ikke har tilsvarende data om elevernes oplevelser før Corona, er det ikke muligt at sige, om Corona-undervisningen har gjort en forskel i forhold til elevernes oplevelser af undervisning, eller om det ville se lignende ud i forbindelse med almindelig undervisning.

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	151	12,9%
Noget af tiden	433	37,0%
Lidt af tiden	447	38,2%
Aldrig eller næsten aldrig	139	11,9%
I alt	1170	####

Tabel 123: Elevernes svar til spørgsmålet "Det vi laver i skolen er kedeligt"

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	126	10,8%
Noget af tiden	450	38,5%
Lidt af tiden	385	32,9%
Aldrig eller næsten aldrig	209	17,9%
I alt	1170	####

Tabel 124: Elevernes svar til spørgsmålet "Det vi laver i skolen giver mig lyst til at lære mere"

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	106	9,1%
Noget af tiden	388	33,2%
Lidt af tiden	380	32,5%
Aldrig eller næsten aldrig	296	25,3%
I alt	1170	####

Tabel 125: Elevernes svar til spørgsmålet "Det vi laver i skolen hjælper mig til at komme på nye ideer"

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	299	25,6%
Noget af tiden	590	50,4%
Lidt af tiden	215	18,4%
Aldrig eller næsten aldrig	66	5,6%
I alt	1170	####

Tabel 126: Elevernes svar til spørgsmålet "Det vi laver i skolen giver mening for mig"

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	128	10,9%
Noget af tiden	380	32,5%
Lidt af tiden	436	37,3%
Aldrig eller næsten aldrig	226	19,3%
I alt	1170	####

Tabel 127: Elevernes svar til spørgsmålet "Det vi laver i skolen interesserer mig ikke"

Som det fremgår af tabellerne vedrørende elevernes oplevelse af undervisningen, er eleverne meget delte på spørgsmålene vedrørende deres oplevelse af undervisningen. Halvdelen synes ofte, det er kedeligt, mens den anden halvdel synes, det sjældent er tilfældet, og det samme gælder for spørgsmålet om, om de får lyst til at lære mere. Der er lidt mindre end halvdelen, der oplever at få nye ideer, mens der er 75%, der oplever, at det giver mening.

Den næste gruppe har spørgsmål handler om elevernes trivsel. Som det fremgår af tabellerne 128-133, er det en stor del af eleverne, der trives.

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	642	54,8%
Noget af tiden	437	37,3%
Lidt af tiden	70	6,0%
Aldrig eller næsten aldrig	23	2,0%
I alt	1172	####

Tabel 128: Elevernes svar til spørgsmålet "Hvor ofte har du følt dig glad?"

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	333	28,4%
Noget af tiden	582	49,7%
Lidt af tiden	207	17,7%
Aldrig eller næsten aldrig	50	4,3%
I alt	1172	####

Tabel 129: Elevernes svar til spørgsmålet "Hvor ofte har du følt dig tilfreds?"

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	49	4,2%
Noget af tiden	136	11,6%
Lidt af tiden	252	21,5%
Aldrig eller næsten aldrig	735	62,7%
I alt	1172	####

Tabel 130: Elevernes svar til spørgsmålet "Hvor ofte har du følt dig ked af det?"

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	37	3,2%
Noget af tiden	92	7,8%
Lidt af tiden	192	16,4%
Aldrig eller næsten aldrig	851	72,6%
I alt	1172	####

Tabel 131: Elevernes svar til spørgsmålet "Hvor ofte har du følt dig bange?"

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	47	4,0%
Noget af tiden	159	13,6%
Lidt af tiden	317	27,0%
Aldrig eller næsten aldrig	649	55,4%
I alt	1172	####

Tabel 132: Elevernes svar til spørgsmålet "Hvor ofte har du følt dig trist?"

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	596	50,9%
Noget af tiden	463	39,5%
Lidt af tiden	91	7,8%
Aldrig eller næsten aldrig	22	1,9%
I alt	1172	####

Tabel 133: Elevernes svar til spørgsmålet "Hvor ofte har du følt dig i godt humør?"

Efter spørgsmålene om trivsel, kommer der en række spørgsmål om socialt velvære. Her går spørgsmålene på, hvor ofte de føler sig forstået (tabel 134), føler, at de passer ind (tabel 135), oplever at blive fair behandlet (tabel 136), oplever at blive hørt (tabel 137), holdt udenfor (tabel 138), misforstået (tabel 139) og om de føler sig alene (tabel 140).

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	375	32,1%
Noget af tiden	558	47,8%
Lidt af tiden	184	15,8%
Aldrig eller næsten aldrig	50	4,3%
I alt	1167	####

Tabel 134: Elevernes svar til spørgsmålet "Hvor ofte har du følt, at du er blevet forstået?"

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	580	49,7%
Noget af tiden	409	35,0%
Lidt af tiden	121	10,4%
Aldrig eller næsten aldrig	57	4,9%
I alt	1167	####

Tabel 135: Elevernes svar til spørgsmålet "Hvor ofte har du følt, at du passer godt ind?"

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	542	46,4%
Noget af tiden	367	31,4%
Lidt af tiden	150	12,9%
Aldrig eller næsten aldrig	108	9,3%

I alt	1167	####
-------	------	------

Tabel 136: Elevernes svar til spørgsmålet "Hvor ofte har du følt, at du er blevet fair behandlet?"

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	378	32,4%
Noget af tiden	557	47,7%
Lidt af tiden	175	15,0%
Aldrig eller næsten aldrig	57	4,9%
I alt	1167	####

Tabel 137: Elevernes svar til spørgsmålet "Hvor ofte har du følt, at du er blevet hørt?"

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	53	4,5%
Noget af tiden	114	9,8%
Lidt af tiden	210	18,0%
Aldrig eller næsten aldrig	790	67,7%
I alt	1167	####

Tabel 138: Elevernes svar til spørgsmålet "Hvor ofte har du følt, at du er blevet holdt udenfor?"

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	72	6,2%
Noget af tiden	275	23,6%
Lidt af tiden	403	34,5%
Aldrig eller næsten aldrig	417	35,7%
I alt	1167	####

Tabel 139: Elevernes svar til spørgsmålet "Hvor ofte har du følt, at du er blevet misforstået?"

	Respondenter	Procent
Hele tiden eller næsten hele tiden	66	5,7%
Noget af tiden	137	11,7%
Lidt af tiden	222	19,0%
Aldrig eller næsten aldrig	742	63,6%
I alt	1167	####

Tabel 140: Elevernes svar til spørgsmålet "Hvor ofte har du følt dig meget alene?"

Tabel 141-150 viser resultaterne for de spørgsmål, der undersøger elevernes self efficacy og oplevelse af mestring. Som nævnte indledningsvist i denne del af rapporten, handler self efficacy af troen på evne evner ift. skolen og fag generelt, mens oplevelse af mestring er situationelt og handler om oplevelsen af at være i stand til at håndtere og mestre specifikke situationer eller aktiviteter.

	Respondenter	Procent
Helt enig	374	32,2%
Enig	639	55,0%
Uenig	121	10,4%
Helt uenig	28	2,4%

Tabel 141: Elevernes svar til spørgsmålet "Jeg klarer mig godt i skolen"

	Respondenter	Procent
Helt enig	432	37,2%
Enig	599	51,5%
Uenig	102	8,8%
Helt uenig	29	2,5%
I alt	1162	####

Tabel 142: Elevernes svar til spørgsmålet "Hvis jeg bruger nok energi på mit skolearbejde, så går det godt"

	Respondenter	Procent
Helt enig	352	30,3%
Enig	672	57,8%
Uenig	110	9,5%
Helt uenig	28	2,4%
I alt	1162	####

Tabel 143: Elevernes svar til spørgsmålet "Jeg forstår det meste af det vi lærer i skolen"

	Respondenter	Procent
Helt enig	238	20,5%
Enig	628	54,0%
Uenig	243	20,9%
Helt uenig	53	4,6%
I alt	1162	####

Tabel 144: Elevernes svar til spørgsmålet "Jeg er hurtig til at lære nyt i undervisningen"

	Respondenter	Procent
Helt enig	138	11,9%
Enig	358	30,8%
Uenig	401	34,5%
Helt uenig	265	22,8%
I alt	1162	####

Tabel 145: Elevernes svar til spørgsmålet "Jeg er ofte bange for, at jeg ikke er god nok til at løse en opgave"

	Respondenter	Procent
Helt enig	237	20,4%
Enig	712	61,3%
Uenig	175	15,1%
Helt uenig	38	3,3%
I alt	1162	####

Tabel 146: Elevernes svar til spørgsmålet "Jeg har klaret alle situationer på den ene eller anden måde"

	Respondenter	Procent
Helt enig	311	26,8%
Enig	692	59,6%
Uenig	126	10,8%
Helt uenig	33	2,8%
I alt	1162	####

Tabel 147: Elevernes svar til spørgsmålet "Jeg har klaret mig godt i undervisningen"

	Respondenter	Procent
Helt enig	292	25,1%
Enig	620	53,4%
Uenig	216	18,6%
Helt uenig	34	2,9%
I alt	1162	####

Tabel 148: Elevernes svar til spørgsmålet "Det har været nemt at følge med i timerne"

	Respondenter	Procent
Helt enig	254	21,9%
Enig	661	56,9%
Uenig	201	17,3%
Helt uenig	46	4,0%
I alt	1162	####

Tabel 149: Elevernes svar til spørgsmålet "Undervisningsformerne har passeret godt til mig"

	Respondenter	Procent
Helt enig	60	5,2%
Enig	231	19,9%
Uenig	520	44,8%
Helt uenig	351	30,2%
I alt	1162	####

Tabel 150: Elevernes svar til spørgsmålet "Det har været sværere for mig at deltage i undervisningen end normalt"

Som det fremgår af tabel 141-145, har en stor del af eleverne en positiv self efficacy. 87,2 oplever at klare sig godt i skolen, mens 88,7% vurderer, at det går godt, hvis de bruger nok energi på skolearbejdet, og 88,1% mener, at de forstår det meste af det, de lærer i skolen. Det ligger lidt lavere ved spørgsmålet "Jeg er hurtig til at lære nyt i undervisningen", som 74,5% er enige i. 42,7% er enige i, at de ofte bange for, at de ikke er god nok til at løse en opgave, hvilket trækker til en mere negativ self efficacy.

Når det kommer til den konkrete oplevelse af at mestre undervisningen, er der tilsvarende en stor del (mellem 78% og 87%), der svarer positivt på spørgsmålene, mens der er mellem 13% og 21% procent, der svarer negativt ift. spørgsmålene. 25,1% angiver at opleve, at det har været sværere for mig at deltage i undervisningen end normalt.

De sidste tabeller i del 5 (tabel 151-158) viser resultaterne for de spørgsmål, der undersøger lærernes oplevelse af Corona-situationen.

	Respondenter	Procent
Helt enig	14	8,9%
Enig	54	34,2%
Uenig	60	38,0%
Helt uenig	30	19,0%
I alt	158	####

Tabel 151: Lærernes svar på spørgsmålet "Jeg har følt og/eller føler mig nervøs eller ængstelig for COVID-19 udbruddet"

	Respondenter	Procent
Helt enig	15	9,5%
Enig	34	21,5%
Uenig	75	47,5%
Helt uenig	34	21,5%
I alt	158	####

Tabel 152: Lærernes svar på spørgsmålet "Jeg er bekymret for, hvordan udbruddet af COVID-19 påvirker mit fysiske helbred"

	Respondenter	Procent
Helt enig	11	7,0%
Enig	32	20,3%
Uenig	73	46,2%
Helt uenig	42	26,6%
I alt	158	####

Tabel 153: Lærernes svar på spørgsmålet "Jeg er bekymret for, hvordan udbruddet af COVID-19 påvirker min mentale sundhed"

	Respondenter	Procent
Helt enig	11	7,0%
Enig	56	35,4%
Uenig	63	39,9%
Helt uenig	28	17,7%
I alt	158	####

Tabel 154: Lærernes svar på spørgsmålet "Jeg er bekymret for, hvordan COVID-19 udbruddet vil påvirke min fremtid"

	Respondenter	Procent
Helt enig	21	13,3%
Enig	49	31,0%
Uenig	66	41,8%
Helt uenig	22	13,9%
I alt	158	####

Tabel 155: Lærernes svar på spørgsmålet "COVID-19 udbruddet har gjort det vanskeligt at prioritere mine forskellige ansvarsområder"

	Respondenter	Procent
I høj grad	77	48,7%
I nogen grad	63	39,9%
I lav grad	14	8,9%
Slet ikke	4	2,5%
I alt	158	####

Tabel 156: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har undervisningen understøttet din glæde ved at undervise"

	Respondenter	Procent
I høj grad	51	32,3%
I nogen grad	56	35,4%
I lav grad	39	24,7%
Slet ikke	12	7,6%
I alt	158	####

Tabel 157: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har undervisningen understøttet dit samarbejde med kolleger"

	Respondenter	Procent
I høj grad	61	38,6%
I nogen grad	67	42,4%
I lav grad	21	13,3%
Slet ikke	9	5,7%
I alt	158	####

Tabel 158: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har undervisningen understøttet din faglige stolthed"

57% af lærerne har følt og/eller føler sig nervøse eller ængstelige for COVID-19 udbruddet. 31% har været nervøse for påvirkningen af deres fysiske sundhed, mens 27,3% har været nervøse for påvirkningen af deres mentale sundhed. Der er også en stor gruppe, 42,4%, der er bekymrede for, hvordan COVID-19 udbruddet vil påvirke deres fremtid. Når det kommer til arbejdssituationen, er der 44,3%, der oplever, at COVID-19 udbruddet har gjort det vanskeligt at prioritere mine forskellige ansvarsområder.

Lærerne er mere positive, når det kommer til deres oplevelse af den undervisning, de har gennemført under genåbningen. 88,6% oplever, at undervisningen har understøttet deres glæde ved at undervise, og 67,7% oplever, at undervisningen understøttet deres samarbejde med kolleger. 81% angiver, at undervisningen har understøttet deres faglige stolthed.

Part 6: Lærer-strategier og -ressourcer

Den sidste del 6 af rapporten undersøger, hvilke strategier og ressourcer, lærerne har gjort brug af i forbindelse med omlægningen af undervisningen under genåbningen af skolerne. De bliver spurgt: "I hvilken grad har dine muligheder for at gennemføre de seneste 14 dages arbejde været betinget af..." og så er der 11 strategier og ressourcer, de skal forholde sig til.

	Respondenter	Procent
I høj grad	31	19,6%
I nogen grad	78	49,4%
I lav grad	34	21,5%
Slet ikke	15	9,5%
I alt	158	####

Tabel 159: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har dine muligheder for at gennemføre de seneste 14 dages arbejde været betinget af stor velvillighed og ekstraordinært engagement fra eleverne"

	Respondenter	Procent
I høj grad	1	0,6%
I nogen grad	8	5,1%
I lav grad	29	18,4%
Slet ikke	120	75,9%
I alt	158	####

Tabel 160: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har dine muligheder for at gennemføre de seneste 14 dages arbejde været betinget af kurser (fysisk eller online) stillet til rådighed af min skole?"

	Respondenter	Procent
I høj grad	55	34,8%
I nogen grad	49	31,0%
I lav grad	29	18,4%
Slet ikke	25	15,8%
I alt	158	####

Tabel 161: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har dine muligheder for at gennemføre de seneste 14 dages arbejde været betinget af adgang til artikler, bøger eller materiale på nettet?"

	Respondenter	Procent
I høj grad	33	20,9%
I nogen grad	67	42,4%
I lav grad	31	19,6%
Slet ikke	27	17,1%
I alt	158	####

Tabel 162: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har dine muligheder for at gennemføre de seneste 14 dages arbejde været betinget af inspiration fra faglige grupper på sociale medier?"

	Respondenter	Procent
I høj grad	53	33,5%
I nogen grad	69	43,7%
I lav grad	27	17,1%
Slet ikke	9	5,7%
I alt	158	####

Tabel 163: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har dine muligheder for at gennemføre de seneste 14 dages arbejde været betinget af sparring eller samarbejde med kolleger på skolen?"

	Respondenter	Procent
I høj grad	10	6,3%
I nogen grad	19	12,0%
I lav grad	44	27,8%
Slet ikke	85	53,8%
I alt	158	####

Tabel 164: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har dine muligheder for at gennemføre de seneste 14 dages arbejde været betinget af adgang til observation af kollegers forløb?"

	Respondenter	Procent
I høj grad	22	13,9%
I nogen grad	49	31,0%
I lav grad	55	34,8%
Slet ikke	32	20,3%
I alt	158	####

Tabel 165: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har dine muligheder for at gennemføre de seneste 14 dages arbejde været betinget af sparring med en leder på skolen?"

	Respondenter	Procent
I høj grad	71	44,9%
I nogen grad	50	31,6%
I lav grad	16	10,1%
Slet ikke	21	13,3%
I alt	158	####

Tabel 166: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har dine muligheder for at gennemføre de seneste 14 dages arbejde været betinget af mindre fagligt pres (grundet aflysning af møder, timeomlægning, osv.)?"

	Respondenter	Procent
I høj grad	39	24,7%
I nogen grad	44	27,8%
I lav grad	33	20,9%
Slet ikke	42	26,6%
I alt	158	####

Tabel 167: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har dine muligheder for at gennemføre de seneste 14 dages arbejde været betinget af adgang til undervisningsressourcer, jeg ikke normalt har adgang til?"

	Respondenter	Procent
I høj grad	49	31,0%
I nogen grad	50	31,6%
I lav grad	27	17,1%
Slet ikke	32	20,3%
I alt	158	####

Tabel 168: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har dine muligheder for at gennemføre de seneste 14 dages arbejde været betinget af bedre lærerdækning (fx brug af vikarer)?"

	Respondenter	Procent
I høj grad	46	29,1%
I nogen grad	51	32,3%
I lav grad	23	14,6%
Slet ikke	38	24,1%
I alt	158	####

Tabel 169: Lærernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har dine muligheder for at gennemføre de seneste 14 dages arbejde været betinget af mere forberedelsestid (fx pga. aflyste møder eller omfordeling af timer)?"

Den faktor, der træder stærkest frem, er 'sparring eller samarbejde med kolleger på skolen', som vælges af 77,2% af lærerne, efterfulgt af 'mindre fagligt pres (grundet aflysning af møder, timeomlægning, osv.)' (76,56%) og 'stor velvillighed og ekstraordinært engagement fra eleverne'

(69%). Der er også en stor del (65,8% henholdsvis 63,3%), der har anvendt artikler, bøger eller materiale på nettet og har fundet inspiration fra faglige grupper på sociale medier. Bedre lærerdækning fremhæves af 62,6% og mere forberedelsestid af 61,4%. Lidt under halvdelen (44,9%) fremhæver også, at muligheden for at gennemføre undervisning har været betinget af sparring med en leder på skolen.

Referencer

- Abdi, H., & Williams, L. J. (2010). Principal component analysis. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Computational Statistics*, 2(4), 433-459. doi:10.1002/wics.101
- Ausubel, D. (1968). *Educational Psychology: A Cognitive View*. New York, NY: Holt, Rinehart, & Winston.
- Cheng Pui-Wah, D., Reunamo, J., Cooper, P., Liu, K., & Vong, K. P. (2015). Children's agentic orientations in play-based and academically focused preschools in Hong Kong. *Early Child Development and Care*, 185(11-12), 1828-1844. <http://doi.org/http://dx.doi.org/10.1080/03004430.2015.1028400>
- Daniels, D. H., & Shumow, L. (2003). Child development and classroom teaching: A review of the literature and implications for educating teachers. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 23(5), 495-526. [https://doi.org/10.1016/S0193-3973\(02\)00139-9](https://doi.org/10.1016/S0193-3973(02)00139-9)
- Dunteman, G. H. (1989). *Principal Components Analysis*. doi:10.4135/9781412985475
- Hirsh-Pasek, K., Zosh, J. M., Golinkoff, R., Gray, J., Robb, M., and Kaufman, J. (2015). Putting education in "educational" apps: lessons from the science of learning. *Psychol. Sci. Public Interest* 16, 3-34. doi: 10.1177/1529100615569721
- Parker, R. & Thomsen, B. S. (2019). *Learning through play at school. A study of playful integrated pedagogies that foster children's holistic skills development in the primary school classroom*. The LEGO Foundation
- Qvortrup, L., Qvortrup, A., Wistoft, K., Christensen, J. & Lomholt, R. (2020): Nødundervisning under coronakrisen – et elev- og forældreperspektiv
- Sinclair, R. (2004). Participation in practice: making it meaningful, effective and sustainable. *Children & Society*, 18(2), 106-118. <http://doi.org/10.1002/chi.817>
- Zosh JM, Hirsh-Pasek K, Hopkins EJ, Jensen H, Liu C, Neale D, Solis SL and Whitebread D (2018) Accessing the Inaccessible: Redefining Play as a Spectrum. *Front. Psychol.* 9:1124. doi: 10.3389/fpsyg.2018.01124
- Wistoft, K. & Qvortrup, L. (2017). A distinction of two discourses concerning wellbeing. In: *MOJ Public health*, Vol. 6, No. 2, 15.08.2017.
- Qvortrup, A.; Christensen, J. & Lomholt, R. (2020). Elevers mestringsoplevelser og self efficacy under nødundervisningen i forbindelse med Covid-19-skolelukningerne (in review)